

תנאי החתימה.

באוסטריה־אונגריה: לשנה: 10.50 קראָנען, לחצי שנה: 5.25 קראָנען, לרבע שנה: 2.70 קראָנען.

ברוסיה: לשנה: 4 רו״כ, לחצי שנה: 2 רו״כ, לרבע שנה: 1 רו״כ.

בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 10 פרנק.

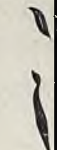
החותמים לשנה שלמה יקבלו בסוף השנה תשורה יפה חנם.

דמי החתימה יוכלו לשלם גם לשעורין: 2 רובל בעת החתימה, ושני הרובל הנותרים בראשית הרבע השני (ובשאר ארצות בכסף המדינה לפי הקורס).

מחיר כל נומר 10 קאפ׳, 25 העללער.

בעד חלוף האדריסה 20 קאפ.

מחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה פטיט 38 ה׳, 15 ק׳.

עם „הפדגוג״ או עם „הנעורים„:

באוסטריה־אונגריה: לשנה: 15.50 קראָנען, לחצי שנה: 7.75 קראָנען, לרבע שנה 3.90 קראָנען.

ברוסיה: לשנה: 6 רו״כ, לחצי שנה: 3 רו״כ, לרבע שנה 1.50.

בשאר א־צ ת: באשכנז לשנה: 13 מארק, באנגליה לשנה: 12 שיללינ, בש׳או ארצות לשנה: 17 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 16 פרנק

עם „הפדגוג״ ו„הנעורים״:

באוסטריה־אונגריה: לשנה: 21 קראָנען, לחצי שנה: 10.50 קראָנען, לרבע שנה: 5.25 קראָנען.

ברוסיה: לשנה: 8 רובל, לחצי שנה: 4 רובל, לרבע שנה: 2 רובל.

בשאר ארצות: באשכ:ז לשנה: 18 מארק, באנגליה לשנה: 16 שיללינג, ביתר הארצות לשנה: 22 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 20 ־רנק. וכן לחצי ולרבע שנה בערך.

קְרָקוֹי, יום ב׳ ה׳ ניסן תרס״ד. **גליון כה־כו.** **Krakau,** 21 März (8 März) 1904.

הננו מתכבדים להזכיר את מנויי ה„עולם קטן״ כי עם הגליון הזה יתם הרבע הזה, השני, לשנת תרס״ד, ואלה שתכלה חתימתם עם כלות הרבע הזה יואילו להזדרז ולחדש את חתימתם, לבל תהיה הפסקה במשלוח הגליונות אליהם. המחדשים את חתימתם יואילו לשלוח אלינו את האדריסה הנדפסת שלהם או להודיענו את המספר שעל אדריסתם בדיוק.

המו״ל.

אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא.

לָנוּ, בָּנִים, יַלְדֵי חֶמֶד,
יֵשׁ אָב זָקֵן, שֶׁעֵינֵיהוּ —
עֵינֵי זֹהַר; לִבְנַת זְקָנוֹ
יוֹרְדָה גַּלִּים עַל חָזֵהוּ.

אֵלִיָּהוּ הוּא — שֶׁעָלָה
עֲלֵי רִכְבֵי אֵשׁ לִשְׁחָקִים;
וּמֵאָז לֹא יַעַזְבֵנוּ
וִיבַקְּרֵנוּ פֹּה לִפְרָקִים.

בְּלֵיל הַפֶּסַח, לֵיל שִׁמּוּרִים,
עֵת שֶׁפּוֹתְחִים אֶת הַדֶּלֶת, —
יָבוֹא, וּבִימִינוֹ יַחֲלִיק
שַׂעֲרַת זְקָנוֹ הַמְסֻלְסֶלֶת.

כֻּלּוֹ אוֹמֵר אָז הוֹד־קֹדֶשׁ,
כֻּלּוֹ עָטוּף טַלִּית צְחוֹרָה; —
וּמִכּוֹסוֹ שָׁתֹה יִשְׁתֶּה,
וִיבָרְכֵנוּ בִּשְׂחוֹק אוֹרָה.

אֶל כָּל יֶלֶד תָּמִים שׁוֹכֵב
וּמִתְנַמְנֵם אַט בְּעֶרֶשׂ —
יֵרֵד דּוּמָם אֵלִיָּהוּ,
יִשָּׁהּ, יִשַּׁק לֶהֱיוֹ חֶרֶשׁ.

פְּנֵי הַיֶּלֶד עוֹטִים זֹהַר;
שְׂחוֹק־גִּיל רוֹעֵד אַט עַל שְׂפָתוֹ
וַחֲלוֹמוֹת פְּלָאֵי־פְלָאִים
רַבִּים רוֹאֶה הוּא בִּשְׁנָתוֹ.

נִשְׁמוֹת יַלְדֵי־תֹם הָרוּצִים,
הַנִּגְזָרִים מִן הַחַיִּים,
יַחְבֹּק, יִשָּׂא אֵלִיָּהוּ
בְּשִׁיר וּנְשִׁיקוֹת לַשָּׁמַיִם.

יָשִׁיר, יָרוּם וִיבִיאֵן
אֶל גַּן־עֵדֶן שֶׁל יְלָדִים,
גַּן הַמָּלֵא פִּרְחֵי־זָהָב —
וּמַלְאֲכֵי־אוֹר נֶחֱמָדִים.

וּבִימוֹת־מָשִׁיחַ יָבוֹא
זֶה זְקֵנֵנוּ, עָטוּף צְחוֹרִים, —
אָז פִּי־שִׁבְעָה יַבְהִיק מִצְחוֹ,
עֵינָיו יוֹרוּ זִיקֵי אוֹרִים.

וּבְקוֹל חֶדְוָה: — „הִנֵּה, בָּנִים!“-
יְקַבְּצֵנוּ מִכָּל פִּנָּה;
וַאֲנַחְנוּ אַחֲרָיו נָרוּץ
אֶל אַרְצֵנוּ בְּגִיל וְרִנָּה.

ז. שְׁנֵיאוֹר.

שְׁתֵּי כַלּוֹת.

(אַגָּדָה).

שְׁתֵּי נְעָרוֹת יָרְדוּ אֶל הַיְאוֹר בַּיָּמִים שֶׁבֵּין פּוּרִים לְפֶסַח. הָאַחַת יָרְדָה לְטַהֵר אֶת כְּלֵי הַמִּטְבָּח מִן הֶחָמֵץ שֶׁעֲלֵיהֶם; וְהַשֵּׁנִית — לִטְבֹּל כֵּלִים חֲדָשִׁים, שֶׁקָּנְתָה אִמָּהּ לְחַג הַפֶּסַח.

שֵׁם הָרִאשׁוֹנָה בַּכֹּל; וְשֵׁם הַשֵּׁנִיָּה עָדָה.

וְעַל שְׂפַת הַיְאוֹר הָיָה נָטוּעַ עֵץ זָקֵן — זָקֵן מְאֹד; וּכְבָר נֶחְשְׂפָה קְלִפַּת הָעֵץ עַל יְדֵי הָעִזִּים וְהַתְּיָשִׁים, אֲשֶׁר בָּאוּ יוֹם־יוֹם וְכוֹסְסוּהָ; וּכְבָר עָרוּ שָׁרָשָׁיו עַל יְדֵי הַחֲזִירִים, אֲשֶׁר בָּאוּ יוֹם־יוֹם וַיְכַרְסְמוּ תַּחְתֵּיהֶם; וּכְבָר נָכַב גִּזְעוֹ מֵרֹב יָמִים — אֲבָל הָעֵץ הַזָּקֵן חִדֵּשׁ אֶת נְעוּרָיו בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, וְנָתַן עֲנָפִים יְרוֹקִים מִלְמַעְלָה כְּעֵץ צָעִיר.

וְקִנְּנוּ אוֹרְחֵי הָאָבִיב — צִפֳּרֵי זִמְרָה, בֵּין עֳפָאָיו מִלְמָעְלָה; וּשְׁרָצִים וּרְמָשִׂים — בְּתוֹכוֹ מִלְמָטָּה.

יָשְׁבָה לָהּ עָדָה מֵעֵבֶר לָעֵץ — מִלְמַעְלָה, לְבַל יִטַּמְּאוּ

כֵּלֶיהָ הַחֲדָשִׁים בְּחָמֵץ, אֲשֶׁר יִשָּׂא הַנָּהָר מִכְּלֵי בְּכָל חֲבֶרְתָּהּ; וְכַאֲשֶׁר כִּלְּתָה לִטְבֹּל אֶת כֵּלֶיהָ, חִכְּתָה לַחֲבֶרְתָּהּ לָשׁוּב עִמָּהּ הַבַּיְתָה; וּבֵין כָּךְ שָׁכְבָה לָהּ תַּחַת הָעֵץ, וַתַּבֵּט עַל סְבִיבָהּ.

הִבִּיטָה אֶל עַנְפֵי הַצַּמֶּרֶת וְחָפְצָה לְשַׁעֵר, כַּמָּה שָׁנִים עוֹד תַּעֲבֹרְנָה, עַד אֲשֶׁר יַעֲלוּ וְיִגְבְּהוּ מִכָּל בִּנְיְנֵי הָעִיר.

אָז הִבִּיטָה אֶל גַּלֵּי הַנָּהָר הָרוֹדְפִים בְּכַוָּנָה אִישׁ אַחַר רֵעֵהוּ — וְחָפְצָה לָדַעַת: מֵאֵימָתַי הִתְחִילוּ הַגַּלִּים לִשְׁטֹף בַּנָּהָר? וְעַד מָתַי יִשְׁטֹפוּ?

וַחֲפֵצָה הִיא לָדַעַת אֶת כָּל אֲשֶׁר קָרָה וְהָיָה בַּיָּמִים שֶׁעָבְרוּ, וְאֶת כָּל אֲשֶׁר יִקְרֶה אַחַר הַרְבֵּה־הַרְבֵּה שָׁנִים; אֶת הַנְּעָרוֹת אֲשֶׁר תַּעֲמֹדְנָה אַחֲרֵי הַרְבֵּה־הַרְבֵּה שָׁנִים עַל שְׂפַת נָהָר־זֶה, עַל מְקוֹמָהּ־זֶה, וְתַטְבֵּלְנָה כֵּלִים לְחַג הַפֶּסַח; אֶת הַנְּעָרִים, אֲשֶׁר יַעַמְדוּ אָז וְיַשְׁלִיכוּ אֲבָנִים קְטַנּוֹת עַל חֶלְקַת פְּנֵי הַנָּהָר — אֶת הַכֹּל חֲפֵצָה הִיא לָדַעַת.

וּבְכֹל גָּרְדָה וְגֵרְדָה אֶת הֶחָמֵץ מִתּוֹךְ הַקְּדֵרוֹת, וּבֵין כָּךְ הִסְתַּכְּלָה בַּגַּלִּים הַשּׁוֹבָבִים, הַהוֹמִים וְיוֹרְדִים, יוֹרְדִים וְהוֹמִים;

חֲפֵצָה הִיא לָדַעַת: מֵאַיִן יִפְכֶּה הַנָּהָר? אָנָה יָבֹאוּ הַגַּלִּים? כַּמָּה נְעָרוֹת עוֹמְדוֹת הַיּוֹם עַל שְׂפָתוֹ וּמְטַהֲרוֹת כְּלֵי חָמֵץ? כַּמָּה עָיָרוֹת, כְּפָרִים, אָדָם וּבְהֵמָה שׁוֹתִים מִמֵּימָיו? וּמָה עוֹשִׂים עַכְשָׁיו כָּל בְּנֵי הָאָדָם? מָה הֵם עוֹשִׂים תָּמִיד?

הוֹמִים הַגַּלִּים הַקַּלִּים, מִשְׁתּוֹבְבִים בָּם קַוֵּי שֶׁמֶשׁ הָאָבִיב; וּשְׁתֵּי צִפֳּרִים בֵּין הָעֳפָאִים מְצַפְצְפוֹת וּמִתְלַחֲשׁוֹת בַּאֲהָבִים:

„מְשֻׁשְׁשׁ־נִרְרָר! מָשְׁכֵנִי אַחֲרֶיךָ נָרוּצָה!"

— „שְׁקְ־שְׁקְ־שְׁקְ־שְׁקְקְקְ! יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ!"

— „לְבַלְבַּלְבֵּב! לִבַּבְתִּנִי אֲחוֹתִי כַלָּה!"

פָּנְתָה לָהּ עָדָה מִתּוֹךְ צְחוֹק לַחֲבֶרְתָּהּ, וְאָמְרָה: „מִי אֲשֶׁר יַגִּיד לִי מַה שֶּׁיִּקְרֶה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים אֶהְיֶה לּוֹ לְכַלָּה!"

— וּמִי שֶׁיְּסַפֵּר לִי, מַה יַּעֲשׂוּ כָּל אַנְשֵׁי תֵּבֵל בְּרֶגַע אֶחָד, וּמָה הֵם עוֹשִׂים תָּמִיד — אֶהְיֶה לּוֹ לְכַלָּה!" — כֵּן אָמְרָה בְּכֹל.

הַצִּפֳּרִים הִפְסִיקוּ בְּצִפְצוּפָן, הַגַּלִּים חָזְרוּ לְאָחוֹר עַל פְּסִיעָה אַחַת, רוּחַ קַל נָשַׁב בֵּין הָעֳפָאִים, וּשְׁתֵּי הַנְּעָרוֹת הִרְגִּישׁוּ, כִּי שְׁנֵי רוּחוֹת קַלִּים־קַלִּים סוֹבְבִים וּמְנַפְנְפִים אוֹתָן וְלוֹחֲשִׁים דְּבַר־מָה בְּאָזְנֵיהֶן.

„הֲרֵי אַתְּ מְקֻדֶּשֶׁת לִי בִּנְעִימוֹת הֶעָתִיד כְּדַת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל! — כָּךְ שָׁמְעָה עָדָה.

„הֲרֵי אַתְּ מְקֻדֶּשֶׁת לִי בִּמְרוֹרוֹת הַהֹוֶה כְּדַת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל! — כָּךְ שָׁמְעָה בְּכֹל.

הִתְחִילוּ הַגַּלִּים — יוֹרְדִים וְהוֹמִים, קוֹלְעִים כְּתָרִים מִנִּיצוֹצֵי הַשֶּׁמֶשׁ; וְהַצִּפֳּרִים הִתְחִילוּ מְצַפְצְפוֹת שִׁירֵי אַהֲבָה חֲדָשִׁים.

הִתְחַלְחֲלוּ הַנְּעָרוֹת, וַתַּבֵּטְנָה אִשָּׁה אֶל רְעוּתָהּ; וְאַחֲרֵי כֵן קָמוּ וַתָּשֹׁבְנָה אִשָּׁה אֶל בֵּית הוֹרֶיהָ.

וַיְהִי בַּלַּיְלָה וַתַּחֲלֹם עָדָה חֲלוֹמוֹת נִפְלָאִים וְנִשְׂגָּבִים, אֲשֶׁר לֹא רָאֲתָה עוֹד עַיִן אָדָם מֵעוֹלָם.

רָאֲתָה עָדָה אֶת יְרוּשָׁלַיִם — בְּנוּיָה כַּהֲדָרָהּ; וְחוֹמָה שֶׁל אֶקְדָּח [1] עִם שַׁעֲרֵי כַּדְכֹּד [1] סְבִיבָהּ.

רָאֲתָה אַרְמְנוֹת נִפְלָאִים עוֹמְדִים בְּתוֹךְ גַּנִּים וּפַרְדֵּסִים, הַמְלֵאִים תְּמָרִים עֲנָקִים, אַרְזֵי אֵל וְזֵיתֵי־שֵׂיבָה וּבֵינֵיהֶם פִּרְחֵי חֵן, שׁוֹשַׁנֵּי רֵיחַ וּגְבִיעֵי קֶסֶם.

שָׁמְעָה רִנַּת צִפֳּרִים, שֶׁאֵינָהּ פּוֹסֶקֶת לְעוֹלָם.

שָׁמְעָה מַנְגִּינָה, שֶׁקּוֹל כָּל הַחַי עִם הֶמְיַת גַּלִּים, וַעֲוָעֵי שׁוֹשַׁנִּים וְלַחֲשֵׁי הָרוּחוֹת — הִתְעָרְבוּ וְהִצְטָרְפוּ בָהּ לְמַנְגִּינָה נִפְלָאָה אֶחָת.

רָאֲתָה אִילָנֵי סְרָק שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם — מוֹצִיאִים רִמּוֹנִים וּתְמָרִים.

רָאֲתָה עֲדָרִים־עֲדָרִים בַּכַּרְמֶל וּבַגִּלְעָד, וַאֲרָיוֹת וּזְאֵבִים עוֹמְדִים עַל הַמִּשְׁמָר, לְבַל יְאֻנֶּה לָהֶם כָּל רָע.

רָאֲתָה בְּנֵי אָדָם זְקֵנִים וּפְנֵי צְעִירִים לָהֶם; צְעִירִים — וְחָכְמַת זְקֵנִים בָּהֶם.

וְעוֹד הַרְבֵּה־הַרְבֵּה דְּבָרִים רָאֲתָה, אֲשֶׁר לֹא נִתְּנָה רְשׁוּת לַפֶּה לְהַגִּיד.

הִיא רָאֲתָה יוֹם אֶחָד מִימֵי הֶעָתִיד.

וְגַם אֶת מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ בַּהֲדָרוֹ רָאָתָה.

הַבֹּקֶר אוֹר וְהִיא יְשֵׁנָה וְחוֹלֶמֶת וְרוֹאָה וּמִתְעַנֶּגֶת. רָאֲתָה אִמָּהּ, כִּי מְאַחֶרֶת עָדָה לָקוּם, וְהֵעִירָה אוֹתָהּ מִשְּׁנָתָהּ; אַךְ עָדָה פָּקְחָה רֶגַע אֶת עֵינֶיהָ וַתִּקְרָא: „הָהּ, אִמִּי! לָמָּה זֶּה עוֹרַרְתִּנִי וַתִּגְזְלִי מִמֶּנִּי אֶת אָשְׁרִי? הַנִּיחִי לִי וְאָשׁוּבָה לִירוּשָׁלָיִם!"

וַתִּסְגֹּר אֶת עֵינֶיהָ וַתִּישָׁן.

וַיְעוֹרְרוּהָ שֵׁנִית, וַתִּפְקַח עֵינֶיהָ וַתִּסְגֹּרְןָ וַתִּישַׁן שֵׁנִית.

אָז הִתְחַלְחֲלָה הָאֵם, וַתֶּאֱסֹף עָלֶיהָ אֶת כָּל אַנְשֵׁי הַבַּיִת. וְכֻלָּם הִתְחִילוּ מְעוֹרְרִים אֶת הַיְשֵׁנָה: זֶה נוֹגֵעַ בִּכְתֵפָהּ, זֶה מָרַט בִּשְׂעָרָהּ, זֶה צָבַט לְחָיֶיהָ וְזֶה לָחַץ בְּצִפָּרְנֶיהָ — לַשָּׁוְא! עָדָה מִתְעוֹרֶרֶת רֶגַע, נֶאֱנַחַת — וְנִרְדֶּמֶת שֵׁנִית.

כָּכָה יָשְׁנָה עָדָה אֶת כָּל יָמֶיהָ וְלֵילוֹתֶיהָ. בְּעָמָל רַב הֵעִירוּ אוֹתָהּ רֶגַע לְעֵת הָאֹכֶל; וַתֹּאכַל עַל כָּרְחָהּ וַתִּפֹּל עַל הַכַּר אֲשֶׁר לִמְרַאֲשׁוֹתֶיהָ — וַתֵּרָדַם.

וּבְכֹל חָלְמָה בַּלַּיְלָה הַהוּא חֲלוֹמוֹת נוֹרָאִים מְאֹד: יֵשׁ אֲשֶׁר נִדְמָה לָהּ, כִּי כָּל הָעוֹלָם הוּא בֵּית־חוֹלִים אֶחָד גָּדוֹל, וְכָל אַנְשֵׁי תֵבֵל מְלֵאִים נְגָעִים, צָרַעַת, מַכְאוֹבִים — מִכַּף רֶגֶל וְעַד רֹאשׁ; וְאוּלָם אֵין הַחוֹלִים הָאֵלֶּה מַרְגִּישִׁים בִּכְאֵבָם: רַק הִיא מַרְגִּישָׁה בִּכְאֵב כֻּלָּם. כָּל נֶגַע וָנֶגַע מַכְאִיב אֶת בְּשָׂרָהּ מְאֹד־מְאֹד. מִתְעוֹרֶרֶת הִיא כְּפַעַם

[1] מִינֵי אֲבָנִים טוֹבוֹת.

בְּפַעַם מִשְׁנָתָהּ, בְּקוֹל צְעָקָה: „הוֹי, אִמָּא! מָה עָצְמוּ מַכְאוֹבַי! מָה רַבּוּ פְּצָעַי וּנְגָעַי!"

וְהֵתֵלָּה אִמָּהּ כַּהֲלוֹמוֹתֶיהָ, וְדִבְּרָה עַל לִבָּהּ: אֲדֹנָי עִמָּךְ, בִּתִּי! אֵי לָךְ פְּצָעִים וּנְגָעִים? אֵי לָךְ מַכְאוֹבִים? רְאִי בְּשָׂרֵךְ נָקִי וְצַח כַּשֶּׁלֶג לָטֹהַר! הִתְעוֹרְרִי! הַבִּיטִי!"

אַךְ לַשָּׁוְא הָיוּ כָּל תַּנְחוּמוֹתֶיהָ: אָמְנָם רָאֹה רָאֲתָה בְּעֵינֶיהָ שֶׁאֵין כָּל נֶגַע וּפֶצַע עַל בְּשָׂרָהּ; אֲבָל חָשָׁה הִיא מַכְאוֹבִים קָשִׁים וְנוֹרָאִים מְאֹד: „וּלְוַי, שֶׁהָיִיתִי מְלֵאָה נְגָעִים,—בָּכְתָה הַנַּעֲרָה עַל צַוְּארֵי אִמָּהּ—וּבִלְבַד שֶׁלֹּא אָחוּשׁ בִּכְאֵבָם הַקָּשֶׁה!"

וְיֵשׁ אֲשֶׁר הִתְנַפֵּל רוֹצֵחַ בַּלַּיְלָה בַּיַּעַר עַל עוֹבְרֵי דְּרָכִים, וְהֵנִיף עֲלֵיהֶם אֶת קַרְדֻּמּוֹ — וְהִתְעוֹרְרָה אָז בְּכֹל בִּצְעָקָה נוֹרָאָה: „הוֹי אִמָּא! הָרוֹצֵחַ מְמִיתֵנִי בְּקַרְדֻּמּוֹ.

— אַיֵּה רוֹצֵחַ? אֵיזֶה קַרְדֹּם?— חָרְדָה הָאֵם אֶל מִטַּת בִּתָּהּ לְנַחֲמָהּ.—הַבִּיטִי וּרְאִי: הַשְּׁעָרִים—נְעוּלִים; הַדְּלָתַיִם סְגוּרוֹת; כָּתְלֵי בֵיתֵנוּ עָבִים!

וְיָדוֹעַ יָדְעָה הַנַּעֲרָה, כִּי אָמְנָם שַׁעֲרֵי בַרְזֶל לַחֲצֵרָם; דְּלָתוֹת חֲזָקוֹת לְבֵיתָם, וְעַל הַחַלּוֹנוֹת — סוֹרֵג בַּרְזֶל; אֲבָל הֵן רָאֹה רָאֲתָה בְּעֵינֶיהָ אֶת הָרוֹצֵחַ וְקַרְדֻּמּוֹ, וְגַם חָשָׁה מַכָּה נוֹרָאָה עַל רֹאשָׁהּ.

כִּי נִפְתַּח לַנַּעֲרָה חוּשׁ חָדָשׁ לָחוּשׁ וּלְהַרְגִּישׁ מֵרָחוֹק אֶת כָּל אֲשֶׁר יַרְגִּישׁ אִישׁ חַי עַל פְּנֵי רַחֲבֵי תֵבֵל — וְאִמָּהּ לֹא יָדָעָה.

וְיֵשׁ אֲשֶׁר יָשַׁב שַׂר־מִלְחָמָה בְּחֶדְרוֹ, וְחִבֵּל תַּחְבּוּלָה לָצֵאת לַמִּלְחָמָה עַל עַם אַחֵר וְלָשִׂים לוֹ אוֹרְבִים.

וְהִתְעוֹרְרָה אָז בְּכֹל בְּחֶרְדַּת מָוֶת וְקָרְאָה: „הוֹי, אִמָּא! אוֹרְבִים שָׂמוּ עָלֵינוּ!"

וְיֵשׁ אֲשֶׁר הִתְעוֹרְרָה וְצָעֲקָה: „הוֹי, אִמָּא! רוֹצְחִים שָׁבְרוּ עָרֵינוּ! לְכַלּוֹתֵנוּ הֵם חֲפֵצִים!"

וְיֵשׁ אֲשֶׁר הִתְעוֹרְרָה וּבָכְתָה; הוֹי, שִׁכּוֹר אֲנִי חוֹטֵא וּפוֹשֵׁעַ אֲנִי! אָשַׁמְתִּי, בָּגַדְתִּי, גָּזַלְתִּי!"

וְיֵשׁ אֲשֶׁר הִתְעוֹרְרָה וְקָרְאָה עַל פֶּה כִּתְבֵי סֵתֶר, שֶׁלֹּא יְדָעָם אִישׁ.

וַיְהִי בְּהִשָּׁמַע הַדָּבָר בְּבֵית הַמַּלְכוּת, כִּי הִשְׁתַּגְּעָה הַנַּעֲרָה וַתְּגַל דְּבָרִים שֶׁאֵין לְגַלּוֹתָם — וַיִּשְׁלְחוּ גְּדוּד לְתָפְשָׂהּ וּלְהָרְגָהּ.

וַתַּחְבִּיאֶנָּה אִמָּהּ, וְלֹא נוֹדַע מְקוֹמָהּ.

כָּכָה עָבְרָה עַל שְׁתֵּי הַנְּעָרוֹת שָׁנָה מְלֵאָה. זוּ יְשֵׁנָה, וְהִתְעַנְּגָה עַל חֲלוֹמוֹתֶיהָ, וְאֻמְלָלָה הָיְתָה רַק בָּרְגָעִים שֶׁהִתְעוֹרְרָה; וְזוּ יְשֵׁנָה וְחָשָׁה בְּצַעַר כָּל הָעוֹלָם, וּמְאֻשֶּׁרֶת הָיְתָה רַק בָּרְגָעִים שֶׁעוֹרְרַתָּה אִמָּהּ וְדִבְּרָה עַל לִבָּהּ.

עַד אֲשֶׁר הִגִּיעַ לֵיל הַסֵּדֶר, לֵיל הַשִּׁמּוּרִים שֶׁל הַשָּׁנָה הַבָּאָה.

אֲבִי עָדָה וּבְנֵי בֵיתוֹ יָשְׁבוּ מְסֻבִּים וְעָרְכוּ אֶת סֵדֶר הַהַגָּדָה; וְעָדָה יָשְׁבָה גַּם הִיא בְּתוֹכָם. רֹאשָׁהּ כָּפוּף כְּנֶגֶד לִבָּהּ; עֵינֶיהָ סְגוּרוֹת; לְחָיֶיהָ מַאְדִּימוֹת וּמַחֲוִירוֹת חֲלִיפוֹת וּבַת־צְחוֹק קַלָּה מְרַחֶפֶת עַל פָּנֶיהָ — וַיְהִי דִּמְיוֹנָהּ כְּשׁוֹשַׁנָּה עַל בַּדָּהּ, בְּטֶרֶם יַעֲלֶה הַשֶּׁמֶשׁ.

הִיא רָאֲתָה מַחֲזוֹת הֶעָתִיד; וַעֲלִיצוּת נַפְשָׁהּ גָּדְלָה כָּל־כָּךְ, עַד כִּי פָּרְצָה הַחוּצָה בְּבַת־צְחוֹק עַל פָּנֶיהָ. כָּכָה יָאוֹר בְּלֵיל חֹשֶׁךְ סָבִיב לַבַּיִת שֶׁמְּנוֹרוֹת רַבּוֹת דּוֹלְקוֹת בּוֹ בִּפְנִים.

הִסְתַּכְּלוּ בָהּ אָבִיהָ וְאִמָּהּ לִרְגָעִים וְנֶאֱנָחוּ.

וְכַאֲשֶׁר הִגִּיעוּ לְ„שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ", וְהַדֶּלֶת נִפְתָּחָה, נָפְלָה תַּרְדֵּמָה עַל כָּל אַנְשֵׁי הַבַּיִת, וְרַק עָדָה הִתְעוֹרְרָה.

אֶת אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא רָאֲתָה בַבָּיִת.

הוּא נִחַם אוֹתָהּ, דִּבֶּר עַל לִבָּהּ, וְהוֹדִיעָהּ כִּי „כַּלַּת הֶעָתִיד" הִיא, אֲבָל אֵין לוֹ רְשׁוּת לְגַלּוֹת לָהּ שֵׁם חֲתָנָהּ; אַךְ יָעוֹץ יָעַץ אוֹתָהּ, לָצֵאת בְּ„אִסְרוּ־חַג" בַּבֹּקֶר, אֶל שְׂפַת הַנָּהָר: „שָׁמָּה תִּרְאִי רְסִיסִים, בְּקִיעֵי עֵץ, שִׁבְרֵי קְרָשִׁים — לָאֵלֶּה אַל תָּשִׂימִי לֵב; שִׁבְרֵי סְפִינוֹת וָאֳנִיּוֹת מִלְחָמָה הֵם שֶׁל עַמִּים נִלְחָמִים, שׁוֹפְכֵי דָמִים, מַטְבִּיעִים וְנִטְבָּעִים; אַךְ בֵּין אֵלֶּה תִּרְאִי שֶׁבֶר קֶרֶשׁ צָף נֶגֶד שֶׁטֶף הַגַּלִּים, וְהָלַכְתְּ אַחֲרָיו הָלוֹךְ וָלֶכֶת, הָלוֹךְ וְעָלֹה, עַד אֲשֶׁר תַּגִּיעִי אֶל מָקוֹם אֶחָד, שֶׁאֵין לִי רְשׁוּת לְגַלּוֹת לָךְ, וּמָצָאת שָׁם דְּבָרִים, שֶׁאֵינִי יָכוֹל לְהַגִּיד לָךְ מֵרֹאשׁ".

וְגַם בְּכֹל שָׁמְעָה בְּבֵית אָבִיהָ מִפִּי אֵלִיָּהוּ כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה.

וּבְיוֹם „אִסְרוּ חַג" בַּבֹּקֶר עָמְדוּ כְבָר שְׁתֵּי הַנְּעָרוֹת עַל שְׂפַת הַנָּהָר, וּכְבָר מָצְאוּ אֶת שֶׁבֶר הַקֶּרֶשׁ הַצָּף וְעוֹלֶה נֶגֶד זֶרֶם הַגַּלִּים, וַתֵּלַכְנָה אַחֲרָיו.

וַתֵּלַכְנָה וַתֵּלַכְנָה יָמִים וְלֵילוֹת, וְלֹא עָמְדוּ בְּדַרְכָּן, רַק כַּאֲשֶׁר נִסְחַב הַקֶּרֶשׁ בְּאַחַד הַמְּקוֹמוֹת בְּעֵשֶׂב הַגָּדֵל עַל הַחוֹף וַיַּעֲמֹד; אָז נָחוּ גַּם הַנְּעָרוֹת מֵעֲמָלָן, וַתֹּאכַלְנָה מִצֵּידָן אֲשֶׁר לָקְחוּ עִמָּן, וְכַאֲשֶׁר תַּם צֵידָן, שָׁבְרוּ רַעֲבוֹנָן מִפְּרִי הָעֵץ, אֲשֶׁר מָצְאוּ בַּיְּעָרוֹת שֶׁעַל שְׂפַת הַנָּהָר.

וַתֵּלַכְנָה וַתֵּלַכְנָה, וּבְכֹל אֲשֶׁר הוֹסִיפוּ לָלֶכֶת, כֵּן קָשְׁתָה עֲלֵיהֶן הַהֲלִיכָה — וְהֵן הוֹלְכוֹת הָלוֹךְ וְעָלֹה הָהָרָה; כִּי הֲלֹא כֵּן דֶּרֶךְ הַנְּחָלִים: יוֹרְדִים הֵם מִן הָהָר אֶל הָעֵמֶק; וּבְכֹל אֲשֶׁר הוֹסִיפוּ לָלֶכֶת, כֵּן נִגְּפוּ רַגְלֵיהֶן בְּצוּרִים וְאַבְנֵי חַלָּמִישׁ; כִּי הֲלֹא זֶה מִשְׁפַּט כָּל הַנְּהָרוֹת: יוֹצְאִים מִבֵּין אֲבָנִים וְצוּרִים, וּבְסוֹפָם הֵם נוֹפְלִים בְּבִצָּה וָטִיט...

כָּכָה הָלְכוּ שְׁתֵּי הַנְּעָרוֹת אִשָּׁה בְּצַד רְעוּתָהּ. אַחַת חוֹלֶמֶת־צוֹחֶקֶת, רוֹאָה מַחֲזוֹת הֶעָתִיד וְלִבָּהּ מָלֵא עֹנֶג, וְאוֹר פָּנֶיהָ מְרַנֵּן לְבָבוֹת; וְאַחַת מְקֻמֶּטֶת פָּנִים, מַרְגִּישָׁה יִסּוּרֵי הָעוֹלָם: מוּסַר רְשָׁעִים עֱנוּת הַנִּרְדָּפִים, נַחַם הָרוֹדְפִים— וְנֶאֱנַחַת; וְאַנְחוֹתֶיהָ שׁוֹבְרוֹת לְבָבוֹת.

וְעוֹבְרֵי דֶרֶךְ, אֲשֶׁר פָּגְשׁוּ בָהֶן, רָאוּ, תָּמְהוּ וְאָמְרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ: רְאֵה זֶה — שָׂשׂוֹן וַאֲנָחָה צְמוּדִים יֵלֵכוּ.

וְאוּלָם לֹא אֻנָּה לָהֶן כָּל רָע, לֹא מֵחַיַּת הַיַּעַר וְלֹא

מֵאַנְשֵׁי הַיִּשּׁוּב: אֶת הָאַחַת אָהֲבוּ וְעַל הַשְּׁנִיָּה חָמְלוּ וַיִּטּוּ הַצִּדָּה.

כֹּה הָלְכוּ – הָלְכוּ הָהָרָה, עַד אֲשֶׁר הִגִּיעוּ לִמְרוֹם קִצּוֹ, אֲשֶׁר הָאֲוִיר שָׁם קַר מְאֹד־מְאֹד; כִּי הֲלֹא יְדַעְתֶּם דֶּרֶךְ הֶהָרִים: יוֹתֵר שֶׁהֵם מִתְקָרְבִים אֶל הַשֶּׁמֶשׁ, יוֹתֵר תִּגְדַּל קְרִירוּתָם.

שָׁם פָּסַק הַנָּהָר, הַכֹּל קָפוּא שָׁם.

אָז עָמְדוּ הַנְּעָרוֹת בֵּין שֶׁלֶג וְשָׁמַיִם, וְלֹא יָדְעוּ אָנָה לָלֶכֶת. אַךְ שְׁתֵּיהֶן הִרְגִּישׁוּ בַּקֹּר הַגָּדוֹל.

הָאַחַת רָאֲתָה אוֹרִים גְּדוֹלִים בֶּעָתִיד וְהִתְחַמְּמָה נֶגְדָּן; וְהַשֵּׁנִית הִרְגִּישָׁה בְּצַעַר שַׁיָּרוֹת עוֹבְרוֹת בַּמִּדְבָּר הַגָּדוֹל הַלּוֹהֵט בְּחֻמּוֹ — וַיִּחַם לָהּ.

וְהַנְּעָרוֹת טִפְּסוּ וְרָקְדוּ כִּצְבָאִים וּכְאַיָּלוֹת הַשָּׂדֶה מִצּוּק אֶל צוּק, וְעַל שְׁנֵי הַסְּלָעִים בְּלִי דַעַת בְּעַצְמָן אִם מְטַפְּסוֹת הֵן וְאָנָה הֵן מְטַפְּסוֹת? אֵיזֶה כֹּחַ נֶעְלָם דְּחָפָן וּמְשָׁכָן הָלְאָה־הָלְאָה, מַעְלָה־מָעְלָה; וְהַכֹּחַ הַנֶּעְלָם הַזֶּה הוּא־הוּא שֶׁשָּׁמַר עֲלֵיהֶן לְבַל תִּמְעַדְנָה רַגְלֵיהֶן מֵעַל הַשְּׁנַיִם וְהַצּוּקִים הַמְכֻסִּים שֶׁלֶג וְקֶרַח עוֹלָמִים.

עַד אֲשֶׁר הִגִּיעוּ לְ„קַרְחוֹנִיָּה" אַחַת גְּדוֹלָה־גְּדוֹלָה מְאֹד.

וְ„קַרְחוֹנִיָּה", צְרִיכִים אַתֶּם לָדַעַת, בָּנִים, זֶהוּ גֶּזֶר שֶׁל קֶרַח גָּדוֹל־גָּדוֹל מְאֹד וְהוּא דָּבוּק בְּשֵׁן סֶלַע גָּדוֹל־גָּדוֹל מְאֹד, הַיּוֹצֵא מִן הָרֵי הַשֶּׁלֶג וְתָלוּי בָּאֲוִיר מֵעַל לָאָרֶץ גָּבֹהַּ־גָּבֹהַּ מְאֹד; וּבִימֵי הַקַּיִץ נוֹטְפִים מִצִּיצִיּוֹת הַקַּרְחוֹנִיָּה נְטָפִים נְטָפִים רַבִּים מְאֹד, וּמִתְאַסְּפִים הַנְּטָפִים נֶטֶף־לְנֶטֶף, זֶלֶף־לְזֶלֶף; וּמִצְטָרְפִים עַל הָאָרֶץ לְנָהָר גָּדוֹל הוֹלֵךְ וְשׁוֹטֵף עַל עֲמָקִים וּבְקָעוֹת עַד אֲשֶׁר יִפֹּל הַיָּמָּה.

וְהַרְבֵּה נְהָרִים גְּדוֹלִים, רְחָבִים, נְדִיבִים מִצְטָרְפִים בְּרֵאשִׁיתָם מִנִּטְפֵי קַרְחוֹנִיּוֹת כָּאֵלֶּה.

וְאוּלָם הַקַּרְחוֹנִיָּה, אֲשֶׁר רָאוּ הַנְּעָרוֹת, לֹא הָיְתָה כְּכָל הַקַּרְחוֹנִיּוֹת. זֶה הָיָה אַרְמוֹן גָּדוֹל חָצוּב מִקֶּרַח טָהוֹר וְתָלוּי בָּאֲוִיר; וְחַלּוֹנוֹת נִפְתָּחִים לָאַרְמוֹן; וְחָצוּי הוּא לִשְׁנַיִם. עַל פֶּתַח הָאֶחָד כָּתוּב: „מִשְׁכַּן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד"; וְעַל פֶּתַח הַשֵּׁנִי: „מִשְׁכַּן מָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף; וְאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עוֹמֵד עֲלֵיהֶם לְשָׁרְתָם.

וְהִכִּירוּ הַנְּעָרוֹת אֶת אֵלִיָּהוּ, וְהוּא גַּם הוּא הִכִּירָן וַיִּקָּחֵן בִּזְרוֹעוֹתָיו, וְהִכְנִים אֶת „כַּכֹּל" עַל פֶּתַח מָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, וְאֶת עָדָה — עַל פֶּתַח מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד.

רָאֲתָה עָדָה אֶת מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, וְהוּא אָסוּר בָּאֲזִקִּים, וּסְבִיבוֹ הַקֶּרַח הַנּוֹרָא; אַךְ מֵהֶבֶל פִּיהוּ, מֵחֹם לְבָבוֹ וּמִנִּיצוֹצֵי עֵינָיו יִמַּס הַקֶּרַח סְבִיבָיו, וְהָיָה לְמָיִם.

וְזָלְגוּ הַמַּיִם נְטָפִים־נְטָפִים, וְהִתְחַבְּרוּ וְיָרְדוּ הַיָּמָּה.

וְהִתְנַדְּפוּ הַנְּטָפִים בְּתוֹךְ הַיָּם בְּחֹם הַשֶּׁמֶשׁ, וְעָלוּ לְמַעְלָה, וְהָיוּ לְעָבִים.

וְנָשָׂא הָרוּחַ אֶת הֶעָבִים הָלוֹךְ וְנָשֹׂא, נָשֹׁב וְנָשֹׂא עַד מֵעַל הַקַּרְחוֹנִיָּה, וְנָפְלוּ שָׁם בַּשֶּׁלֶג, וְכִסּוּ אֶת הַקַּרְחוֹנִיָּה.

כִּי לֹא נְטָפִים פְּשׁוּטִים הֵם נִטְפֵי מֵי הַנָּהָר: דְּמָעוֹת הֵם! דִּמְעוֹת אֻמְלָלִים, דִּמְעוֹת חַלָּשִׁים – מְעֻנִּים תַּחַת יַד תַּקִּיפִים; דִּמְעוֹת נֶהֱרָגִים – בְּרֶגַע יְצִיאַת הַנְּשָׁמָה.

וְלֹא רוּחַ פָּשׁוּט הוּא הָרוּחַ הַנּוֹשֵׂא אֶת עָבֵי הַדְּמָעוֹת. רוּחַ זֶה יוֹצֵא מֵאוֹצַר הָאֲנָחוֹת. הוּא הָאוֹצָר, אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ אֵלָיו כָּל אַנְחוֹת נִרְדָּפִים, סְחוּפִים וְדַוָּיִים; אַנְחוֹת מֻכִּים עַל חִנָּם, רְצוּצִים בְּלִי צֶדֶק, אֲסוּרִים בְּלֹא מִשְׁפָּט; אַנְחוֹת הַיּוֹצְאוֹת מִבָּתֵּי תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל; וּמִצְטָרְפוֹת הָאֲנָחוֹת, וְהָיוּ לְרוּחַ אֶחָד חָזָק, אַדִּיר.

וּמָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף יוֹשֵׁב בְּחֶדְרוֹ. מָלֵא הוּא מַכְאוֹבִים, פְּצָעִים, נְגָעִים — מִכַּף רַגְלוֹ וְעַד רֹאשׁוֹ. מִכָּל אֲנָחָה וַאֲנָחָה הַיּוֹצְאָה מִפִּי אָדָם אֶחָד, יֵעָשֶׂה בִּבְשָׂרוֹ פֶּצַע חָדָשׁ; וּפְצָעִים יֵרָפְאוּ, וּפְצָעִים יִתְחַדָּשׁוּ.

וְנֶאֱנַח מָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, וְנָמַס הַקֶּרַח סְבִיבוֹ.

וְנֶאֱנַח מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, וְנֶאֱנַח מָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף — וְאוּלָם שְׁתֵּי הָאֲנָחוֹת אֵינָן יוֹצְאוֹת יַחַד בְּרֶגַע אֶחָד, וְאֵינָן מִצְטָרְפוֹת יַחַד.

הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה סִפֵּר אֵלִיָּהוּ לִשְׁתֵּי הַנְּעָרוֹת.

„וּכְשֶׁתַּגִּיעַ הַשָּׁעָה וּשְׁתֵּי הָאֲנָחוֹת תִּצְטָרֵפְנָה יַחַד — וְהָיָה הָרוּחַ לְסַעַר חָזָק, מְפוֹצֵץ הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים וּמוֹרֶה רְעָמִים וּבְרָקִים.

„וְנָפְלוּ אָז הָרְעָמִים עַל רֹאשׁ הַפּוֹשְׁעִים, הָרוֹצְחִים, הַתַּקִּיפִים, הֶעָרִיצִים, הָאַכְזָרִים.

„וְהֵאִירוּ אָז הַבְּרָקִים עַל כָּל הַתַּעֲלוּלִים, אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ בַּמַּחְשָׁךְ...

וְיוֹתֵר לֹא נִתַּן רְשׁוּת לְאֵלִיָּהוּ לְגַלּוֹת לַנְּעָרוֹת.

וּבָאַחֲרוֹנָה גִּלָּה אֵלִיָּהוּ לַנְּעָרוֹת, שֶׁבְּשׁוּבָן הַבַּיְתָה, אָסוּר עֲלֵיהֶן לְהִנָּשֵׂא לְאִישׁ כִּי כְבָר אֲרוּשׂוֹת הֵן. „כַּכֹּל" — לְמָשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, וְעָדָה — לְמָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד.

וּשְׁנֵי גַּרְעִינִים נָתַן לָהֶן, כִּי תִטַּע כָּל אַחַת גַּרְעִינָהּ בְּגַנָּהּ; וְהַבְטֵחַ הִבְטִיחַ אוֹתָן, כִּי תִזְכֶּינָה לִחְיוֹת עַד יְמוֹת הַמָּשִׁיחַ.

וְסִמָּן מָסַר לָהֶן: בָּעֵת אֲשֶׁר יַעֲלוּ וְצָמְחוּ עֵצִים מִן הַגַּרְעִינִים וְהִבְשִׁילוּ פֵּרוֹתֵיהֶם — אָז תֵּדַעְנָה, כִּי בָּא הַיּוֹם, שֶׁתִּצְטָרֵפְנָה בּוֹ הָאֲנָחוֹת.

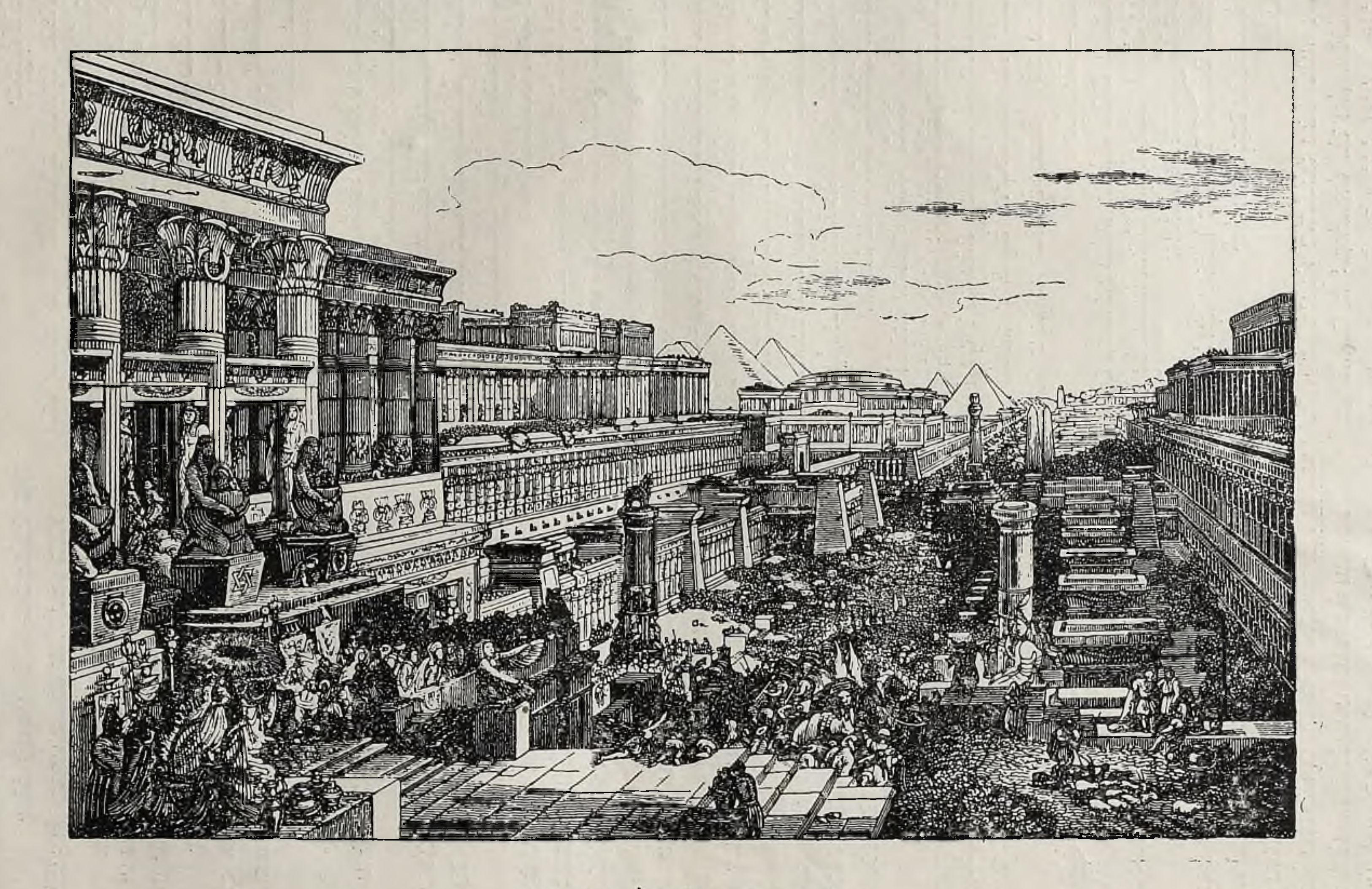
וּכְבָר עָבְרוּ שָׁנִים רַבּוֹת רַבּוֹת; וְיוֹשְׁבוֹת הַנְּעָרוֹת עַל אַחַד הָאִיִּים הָרְחוֹקִים — נִסְתָּרוֹת מֵעֵינֵי בְּנֵי אָדָם -- עֲגוּנוֹת וּמְחַכּוֹת לַחֲתָנֵיהֶן — לִשְׁנֵי הַמְּשִׁיחִים.

אַחַת חוֹלֶמֶת וּמְצַחֶקֶת, וְאַחַת כּוֹאֶבֶת וְנֶאֱנַחַת. אַךְ הַזִּקְנָה לֹא תִשְׁלֹט בָּהֵן: יָפוֹת וְרַכּוֹת וַעֲדִינוֹת הֵן, כִּנְעָרוֹת בְּנוֹת עֶשֶׂר.

וּבְכָל פֶּסַח וּפֶסַח מַעֲלִים הָעֵצִים נִצָּה; וּבְכָל תִּשְׁעָה בְּאָב וְתִשְׁעָה בְּאָב נוֹבֶלֶת הַנִּצָּה וְנוֹשֶׁרֶת.

אוֹמְרִים שֶׁכְּבָר הִתְחִילוּ גּוֹמְלִים פֵּרוֹת.

יְהוּדָה שְׁטֵנְבֶּרְג.

יְצִיאַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם.

אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא.

(אַ גָּ דָ ה).

(מֻקְדָּשׁ לִידִידַי הַקְּטַנִּים יוֹאֵל דֶּמִיכוֹבְסְקִי וְיַעֲקֹב קוֹמִיסָרוֹב בְּפָּרִיז).

בְּגַן עֵדֶן, בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁתַּפְּכוּ אַרְבַּעַת הַנְּהָרוֹת: פִּישׁוֹן, גִּיחוֹן, חִדֶּקֶל וּפְרָת, יֵשׁ גִּבְעָה נִשָּׂאָה, וְעַל הַגִּבְעָה עוֹמֵד עֵץ רֹתֶם גָּבֹהַּ, וּבְצֵל הָעֲנָפִים הַגְּדוֹלִים עוֹמֵד כִּסֵּא זָהָב.

וְהַזָּהָב הָאֲמִתִּי, הֵן יוֹדְעִים אַתֶּם, מוֹצָאוֹ מֵאֶרֶץ הַחֲוִילָה, מִגַּן הָעֵדֶן. הוּא הַזָּהָב אֲשֶׁר תִּלְבַּשׁ אוֹתוֹ הַשֶּׁמֶשׁ בַּבֹּקֶר הַשְׁכֵּם וּבָעֶרֶב, וְגַם הַיָּרֵחַ וְהַכּוֹכָבִים בְּלֵיל בָּהִיר יַעֲדוּ אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם. מִן הַזָּהָב הַזֶּה עָשׂוּ גַּם אֶת כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן לְפָנִים, כַּאֲשֶׁר יָצְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְאוֹתוֹ הִתְפָּרְקוּ הַגְּבָרִים וְהַנָּשִׁים מֵעֲלֵיהֶם וַיִּתְּנוּ אוֹתוֹ נְדָבָה לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. גַּם כִּסֵּא הַכָּבוֹד וְהָאוֹפַנִּים אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם כֻּלָּם עֲשׂוּיִם זָהָב כָּזֶה.

לֹא כֵן הַזָּהָב אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ יַעֲשׂוּ לָהֶם הָאֲנָשִׁים אֶת תַּכְשִׁיטֵיהֶם, כִּי מִן הָאָרֶץ מוֹצָאוֹ.

אוּלָם יֵשׁ אֲשֶׁר יַחְשְׁבוּ הָאֲנָשִׁים, כִּי גַּם זְהַב הָאָרֶץ אֲמִתִּי הוּא, וְהָלְכוּ וְלָקְחוּ לָהֶם אַלְפֵי פּוֹעֲלִים עוֹבְדִים בְּמְחִלּוֹת הֶעָפָר; וּבָאוּ הַפּוֹעֲלִים וְחָפְרוּ בָּאֲדָמָה בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה בְּזֵעַת אַפַּיִם, וְהִתִּיכוּ אוֹתוֹ בִּמְדוּרוֹת אֵשׁ וְצָרְפוּ אוֹתוֹ בְּכוּר בַּרְזֶל, עַד הֱיוֹת לוֹ בָּרָק כִּבְרַק הַזָּהָב הָאֲמִתִּי, וְעַד אֲשֶׁר יִשְׁחֲרוּ פְּנֵי הָעוֹבְדִים הָאֻמְלָלִים כְּפִיחַ הַכִּבְשָׁן. וְנָתְנוּ הַפּוֹעֲלִים לַאֲדֹנֵיהֶם אֶת הַזָּהָב וְקִבְּלוּ מַשְׂכֻּרְתָּם פְּרוּטוֹת נְחֹשֶׁת אֲחָדוֹת. אֶפֶס אַחֲרֵי כֵן יִרְאוּ הָאֲנָשִׁים אֶת מְשׁוּגָתָם, כִּי כְּכָל אֲשֶׁר יְנַסּוּ לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ מִשְׁכָּן וּמִזְבֵּחַ כֵּן יִכְבַּד מֵהֶם הַדָּבָר וְיָצָא לָהֶם רַק עֵגֶל מַסֵּכָה...

וּבְצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶּן חוּר, אֲשֶׁר בּוֹ בָּחַר יְיָ לַעֲשׂוֹת אֶת הַמִּשְׁכָּן, בָּנָה גַּם אֶת הַכִּסֵּא הַזֶּה לְמוֹשָׁב לְאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא הַזָּקֵן.

וּכְהָאִיר הַשֶּׁמֶשׁ מִמִּזְרָח, וְלָקְחוּ הַמַּלְאָכִים אֶת קַוֶּיהָ וְרִקְּעוּ אוֹתָם וְעָשׂוּ מֵהֶם עֲטֶרֶת אוֹר לְרֹאשׁ אֵלִיָּהוּ; וּכְרַנֵּן הַצִּפֳּרִים בַּעֲלוֹת הַשַּׁחַר וּבִפְרֹחַ הַפְּרָחִים בָּאָבִיב, וְלָקְחוּ הַמַּלְאָכִים אֶת צְלִילֵי הַזְּמִירוֹת וְצִבְעֵי הַפְּרָחִים וְאָרְגוּ מֵהֶם אַדֶּרֶת לַנָּבִיא; וּכְהָפִיץ הַיָּרֵחַ אֶת קַרְנָיו בַּלֵּילוֹת וְלָקְחוּ אֶת הַקְּרָנַיִם וְטָווּ מֵהֶן חֲגוֹרָה לְאֵלִיָּהוּ.

וְהָיָה בַּבֹּקֶר, בְּקוּמוֹ מִמִּטָּתוֹ הָרְפוּדָה, וְנִגְּשׁוּ אֵלָיו שְׁנֵי מַלְאָכִים בְּהַדְרַת כָּבוֹד וְרָחֲצוּ אוֹתוֹ וְסֵרְקוּ אֶת זְקָנוֹ וְהִלְבִּישׁוּ אוֹתוֹ אֶת הָעֲטֶרֶת וְאֶת הָאַדֶּרֶת וְהִגִּישׁוּ לוֹ אֶת הַחֲגוֹרָה.

אָז יָשִׂים אֵלִיָּהוּ אֶת הַתְּפִלִּין בְּיָדוֹ וְעַל רֹאשׁוֹ וְעָמַד לְהִתְפַּלֵּל:

„וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב... וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּקָרוֹב..."

וּמְחַכֶּה אֵלִיָּהוּ זֶה אֶלֶף שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת, שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ שָׁנִים. מְחַכֶּה הוּא לַיּוֹם אֲשֶׁר יֵלֵךְ לְבַשֵּׂר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי הִנֵּה הַמָּשִׁיחַ בָּא. וְיֵשׁ אֲשֶׁר יִכָּמְרוּ נִחוּמָיו עַל עַמּוֹ הָאוֹבֵד בְּאַרְצוֹת גָּלוּתוֹ וְקָם מַהֵר מִכִּסְאוֹ, אֲשֶׁר יָשַׁב עָלָיו כָּל הַיָּמִים, וְעָטָה אֶת אַדַּרְתּוֹ וְחָגַר אֶת חֲגוֹרָתוֹ, וְלָקַח אֶת מַטֵּהוּ בְּיָדוֹ וְהֵכִין אֶת עַצְמוֹ לַדָּרֶךְ.

וּפִתְאֹם יִשְׁמַע אֶת הַקּוֹל הַיּוֹצֵא מֵהַר חוֹרֵב, הוּא הַקּוֹל הַקּוֹרֵא פַּעֲמַיִם בְּכָל יוֹם:

„אוֹי לוֹ לְאָב שֶׁהִגְלָה אֶת בָּנָיו לְבֵין הָאֻמּוֹת: „וְאוֹי לָהֶם לַבָּנִים שֶׁגָּלוּ מִבֵּית אֲבִיהֶם!"

אָז יָדַע אֵלִיָּהוּ כִּי לַשָּׁוְא יְכַלֶּה כֹּחוֹ, לַשָּׁוְא יְמַהֵר אֶת דַּרְכּוֹ לְהָבִיא אֶת הַמָּשִׁיחַ כִּי עוֹד לֹא הִגִּיעָה הָעֵת. וַאֲנָחָה מָרָה תִּתְפָּרֵץ מֵעֹמֶק לִבּוֹ... וּמִכָּל צְבָא גַּן הָעֵדֶן אֵין יוֹדֵעַ וְאֵין מְנַחֵם לְשִׁבְרוֹ.

רַק הַצִּפֳּרִים הַמְשׁוֹרְרוֹת בֵּין עַנְפֵי הָרֹתֶם תְּדַעְנָה אֶת נַפְשׁוֹ הַמָּרָה. וְהָיָה בְּשָׁמְעָן כְּפַעַם בְּפַעַם אֶת הָאֲנָחָה הַיּוֹצֵאת מִקֶּרֶב לִבּוֹ וְעָזְבוּ אֶת אֶפְרוֹחֵיהֶן וּבָאוּ וְסָבְבוּ אוֹתוֹ וְנִחֲמוּהוּ מִיגוֹנוֹ.

וְיֵשׁ אֲשֶׁר תְּסַפֵּרְנָה הַצִּפֳּרִים בְּאָזְנָיו אֵת אֲשֶׁר רָאוּ בְּעוּפָן לְקַצְוֵי אֶרֶץ וּבְהִנָּשְׂאָן בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר אֶל מְרוֹמֵי הַשָּׁמַיִם, וְסִפְּרוּ לוֹ מֵחַיֵּי אֶחָיו בַּגּוֹלָה, וְשָׁרוּ לוֹ וְנִחֲמוּ אוֹתוֹ כִּי לֹא יַאַרְכוּ עוֹד הַיָּמִים וְהַיּוֹם הַמְאֻשָּׁר יָבֹא.

וּבָאָה שִׁירָתָן הַנְּעִימָה לְלֵב אֵלִיָּהוּ וְנָעַם לוֹ עַד מְאֹד; וְדָפַק לִבּוֹ בְּשִׂמְחָה וּצְחוֹק אֲשֶׁר יְרַחֵף עַל פָּנָיו. וְתַרְדֵּמָה נְעִימָה נוֹפֶלֶת עָלָיו... וְהוּא מִתְנַמְנֵם וְחוֹלֵם.

והנה הוא שומע את קול השופר מראש ההר... הוא שופר המשיח אשר בידי המלאך מיכאל... הנה עם רב מאד נוהר אל ההר מכל קצות הארץ—אחיו המה, אשר אלפי שנה ערגה נפשו אליהם... והנה פני המלך המשיח...

אז תמלא נפש אליהו רגשות נעימים מאד והתעורר משנתו ופקח את עיניו והביט סביבו. — — —

והנה קוי השמש טובלים עוד בארבעת הנהרות, ושטים ומתפתלים עם הגלים הקלים; ודגי־זהב קטנים מסתובבים ויוצאים במחולות; והשמש עומדת בחצי השמים ומביטה אליו באהבה, והכל נעים ויפה מאד...

והצפרים לא תחדלנה עוד משיר את שיריהם, והרתם מניע בראשו ואומר: כן! כן!

ומוסיפות הצפרים לשיר באזניו את שירי נחומיהן, כי עוד מעט... עוד מעט...

אך הוא אליהו זוכר, כי לא בפעם הראשונה הוא שומע את תנחומיהן, ועוד לפני אלף שנה שמע כבל הדברים האלה מאבות־אבות־אבותיהן והלאה, עוד לפני חמש מאות שנה ועוד לפני מאה שנה וחמשים שנה ועשר שנים ועוד לפני יום אחד שמע כזאת ודבריהן לא באו ולא קמו.

היאמין עתה למשוררות השקרניות האלה? —

„לא!—יקרא בקצר רוח—אקומה ואלכה! כבר הגיעה העת! לא אוכל לחכות עוד!"

אז ילך אליהו עד באו אל חומת ירושלים.

ואתם הלא ידעתם, כי בבא המשיח וירדה מן השמים חומת ירושלים, חומת אש נהדרה, בנויה בידי מלאכים ושרפים. אפס כי המלאכים לא יכינו את החמר והלבנים לחומה; והיה בזכר בני ישראל את ארצם הטובה ובכו על חרבנה, ועשו את כל המעשים הטובים המקרבים את גאלתם — ולקחו המלאכים את המעשים ההם, וגבלו אותם בדמעות היקרות ההן, ועשו מהם לבנים ואריח והוסיפו על היסוד. אך אם שכח ישכחו בני ישראל את ארצם, או כי יעשו איזה מעשים רעים—ובאו המלאכים והסירו לבנה אחת מן היסוד.

והיה כהבנות החומה מן המסד עד הטפחות — אז יבא המשיח.

והיה בעבר אליהו על פני חומת ירושלים הבנויה מדמעות ישראל ומעשיו הטובים, וראה כי זה עתה רק הונח היסוד... כי לא הרבו בני ישראל לעשות מעשים טובים ולזכר את המשיח —

אז יהמה לב אליהו עד מאד...

— האמנם שכחו בני ישראל את המשיח? האמנם לא יחפצו להגאל? — יקרא מנהמת לבו.

ופנה והביט אל השמש, ושאל את הצפרים המשוררות על הרתם ושמע את לחש הגלים בארבעת הנחלים — ואין פותר לו את החידה.

* * *

ובבקר אחד השכים הנביא הזקן לקום ויפן כה וכה וירא: והנה לבשו השמים קדרות והשמש מתאבלת וכל המלאכים יושבים ארצה ודמעות אש נוזלות מעיניהם, כאשר ישבו בני ישראל בתשעה באב, בבכותם את חרבן ארצם ומקדשם.

וארבעת הנחלים רעשו בקול גדול מאד, ועל פניהם עלה קצף אדם.

ועץ הרתם הוריד את ענפיו והרכין את ראשו.

והרוח נאנח אנחה עמקה.

והצפרים צפצפו בקול יליל. —

ויגש אליהו אל המלאכים היושבים ארצה ויבט אל המגלה אשר בידיהם וירא והנה כה ארבעים ושמונה עמודים וכל העמודים מלאים דם... ודמעות אש יורדות מעיני המלאכים ונוטפות ונופלות ומרתיחות את הדם.

ויבט אליהו אל הנחלים וירא והנה כי נהפכו המים ויהיו לדם ובתוך הדם מזהירים ארבעים ושמונה ספירים.

ויקשב אל שירת הצפרים והנה קינה בפיהן ובקינה ארבעים ושמונה חרוזים.

אז הלך הנביא אל החדר הגדול, ששם יושבים כל הצדיקים אל שלחנות זהב ועל ראשיהם עטרות אור ומתענגים על היופי אשר בגן העדן — והנה שחרו השלחנות, הורמו העטרות מראשי הצדיקים, וכלם יושבים על הארץ ובוכים.

אז ידע אליהו, כי צרה גדולה באה על עם ישראל ולא יכל עוד להתאפק.

—ואתם מחשים!—קרא פתאם אליהו הנביא. כל הצדיקים הרימו את עיניהם ויביטו אליו ויניעו ראשם כמתיאשים.

ובדברו היו פניו ללהבה וכלו — כהר געש.

— אלכה ואוציאה את עמי מארץ גלותו! אביאה את המשיח! כבר הגיעה העת!— קרא בקול אדיר וימהר לקחת את מטהו.

ויהי אך הרחיק אליהו ללכת צעדים אחדים והנה שני מלאכים באים לקראתו ובידיהם לבנה חדשה וחמה שזה אך נעשתה בידי הלבן... אז פנה אליהו לראות את חומת ירושלים —

והנה — — — —

הה! במשך הלילה נעלם כל היסוד! אף אבן על אבן לא נשארה! רק זה עתה יביאו השרפים את הלבנה הראשונה...

* * *

וְאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא יוֹשֵׁב עוֹד עַל כִּסְאוֹ. רֹאשׁוֹ כָּפוּף וּמֵעֵינָיו שׁוֹטְפוֹת דְּמָעוֹת; וּבְכָל פַּעַם אֲשֶׁר יָרִים אֶת עֵינָיו נוֹכַח חוֹמַת יְרוּשָׁלַיִם תִּתְפָּרֵץ אֲנָחָה מִפִּיו: „מָתַי, הָהּ, מָתַי תָּבֹא הָעֵת? הַאָמְנָם שָׁכְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַמָּשִׁיחַ?"

וּפָנָה וְהִבִּיט אֶל הַשֶּׁמֶשׁ וְהַמְּאוֹרוֹת וְשָׁאַל אֶת הַצִּפֳּרִים הַמְשׁוֹרְרוֹת עַל הָרְתֶם וְשָׁמַע אֶת לַחַשׁ הַגַּלִּים בְּאַרְבַּעַת הַנְּחָלִים -- וְאֵין פּוֹתֵר לוֹ אֶת הַחִידָה.

רֵעִים, יְדִידִים, אֲהוּבִים, חֲבִיבִים! אָנָּא, אוּלַי תּוּכְלוּ אַתֶּם לִפְתֹּר אֶת הַחִידָה? — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

מ. ל. הָרְלִיק.

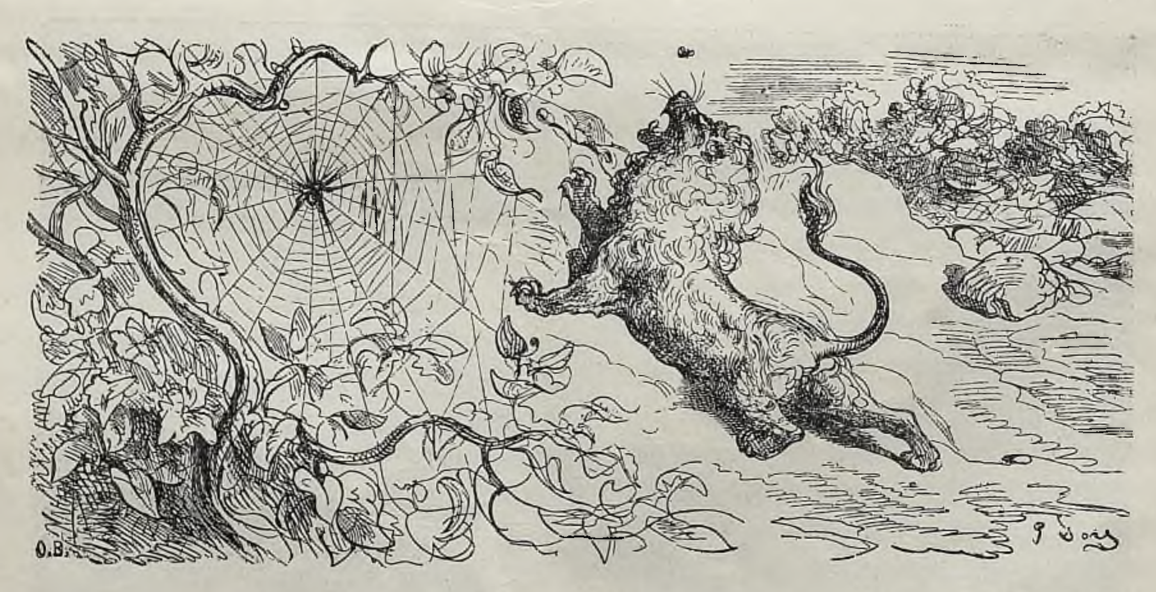
מִשְׁלֵי לָפוֹנְטֵין.

הַמָּשָׁל הָעֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם.

הָאַרְיֵה וְהַזְּבוּב.

◡ - ◡ ◡- ◡◡ -
— גֶּשׁ־הָלְאָה מִזֶּה, שֶׁרֶץ־זְבוּב!
מַהֵר, יְצוּר בּוּז, חֶלְאַת אֶרֶץ, וָעוּף! —
נָהַם הָאַרְיֵה, הוֹד מֶלֶךְ הַיַּעַר,
עֵת עָף וַיְזַמְזֵם מִסָּבִיב לוֹ זְבוּב־נָעַר.
אֲבָל זֶה הַקָּטָן
עָנָהוּ בְּלִי חָת:

— „אַל נָא תְדַמֶּה, אֲדֹנִי, בְּנַפְשֶׁךָ,
כִּי כָכָה אַחַת מִפְּנֵי הוֹד מַלְכוּתֶךָ;
כִּי רָאָה גַם רָאָה זֶה עֲנַק שׁוֹר הַבָּר,
רַב כֹּחַ וְאֹמֶץ וְסֵבֶל מִכְּבָר,
עֲדֵי יִתְפָּאֵר גַּם עָלֶיךָ, הַמֶּלֶךְ;
וַאֲנִי לַאֲשֶׁר אַךְ אִתֵּהוּ שָׁם יֵלֵךְ."
וּבְעוֹד מִלָּתוֹ אַחֲרוֹנָה זוֹ צִלְצְלָה,

וּכְבָר הַמִּלְחָמָה הֵחֵלָּה:
הַזְּבוּב תָּקַע חִישׁ בַּחֲצוֹצְרָה לַקְּרָב
וְלִקְרַאת הָאוֹיֵב כְּבֶן־קֶשֶׁת הוּא עָף,
וּכְרֶגַע עָמַד עַל רַעֲמַת תִּפְאַרְתּוֹ
וּכְצַוַּאר אַרְיֵה אָז תָּחַב מַדְקֵרָתוֹ,
עֲדֵי כִּי שָׁאַג הַלָּבִיא בַּחֲמַת זָעַם,
וַיְהִי כָּל הַיַּעַר בַּהֲלוּם קוֹלוֹת רָעַם;

וּמֶלֶךְ הַחַי זֶה בְּאַפּוֹ כִּי עַז
שׁוֹאֵג וְנוֹהֵם וּמִפִּיו קֶצֶף יַז,
וְעֵינָיו — נְהַר־דִּי־נוּר הַזּוֹרֵק בִּרְקֵי אֵשׁ.
וְכָל חַיְתוֹ יַעַר וְכָל אֲשֶׁר יֵשׁ
רַגְלַיִם וִיכֹלֶת לוֹ, רָץ חִישׁ כַּחֵץ;
וְקוֹלוֹת וּשְׁרִיקוֹת, כִּלְלִיל אַלְפֵי רְעָמִים, —
כָּל חַי מִסְתַּתֵּר, גַּם עֵצִים נִדְהָמִים,

כְּאִלּוּ עַל הַיְקוּם כְּבָר הִגִּיעַ הַקֵּץ
בְּאַחֲרוֹן הַיָּמִים.
וְעַל מַה זֶּה הָיָה, וּבִשְׁלְמִי כָּל הָרַעַשׁ?
בְּשֶׁל זְבוּב אֶחָד קָטָן הוּא, שֶׁבָּא לִכְלַל כַּעַס;
וּזְבוּב זֶה עוֹקֵץ עוֹד עַל רֹאשׁ וְעַל גַּב,
עוֹבֵר וְעוֹקֵץ גַּם בְּאֹזֶן, בְּאַף;
וְיֵשׁ שֶׁיָּבֹא גַּם אֶל תּוֹךְ הַנְּחִירַיִם
לָמֹץ לִרְוָיָה שָׁם דָּמֵהוּ כַּמַּיִם;
וַהֲדַר מַלְכוּתוֹ אָז מָלֵא תַּמְרוּרִים,
וְאֵינוֹ מְקַבֵּל בְּאַהֲבָה הַיִּסּוּרִים
וֶעֱזוּז חֲמָתוֹ כּוֹ כְּאֵשׁ מִתְלַקַּחַת;
וְהַזְּבוּב הַנֶּעְלָם שׂוֹחֵק לוֹ שְׂבַע נַחַת:
רוֹאֶה הוּא בְּשַׁרְבִיט הָאֲרִי אֶת בְּשָׂרוֹ,
בְּנָשְׁכוֹ בְּשִׁנָּיו אֶת עֳבִי צַוָּארוֹ,
בְּהַכּוֹת בִּזְנָבוֹ צַלְעוֹתָיו

וּפְצַע פָּנָיו וְאַפּוֹ כַּפּוֹתָיו,
עַד שָׁפַךְ פַּלְגֵי דָם מִיצוּרֵי גֵווֹ!
שֶׁתָּשׁוּ מְאֹד מֵעָצְמַת כְּאֵבוֹ;
לְסוֹף נָפַל אַרְצָה בְּדָם מִתְבּוֹסֵס,
פָּצוּעַ, אֵין כֹּחַ, נוֹחֵר כְּגוֹסֵס.
וְהַזְּבוּב הַמְנַצֵּחַ אָז שְׂבַע נְקָמָה
בְּגָאוֹן הוּא בּוֹרֵחַ מִשְּׂדֵה מִלְחָמָה
לְסַפֵּר חִישׁ לַכֹּל כָּל פִּלְאֵי נִצְחוֹנוֹ,
עֱזוּז גְּבוּרוֹתָיו וּמַפֶּלֶת שׂוֹנְאוֹ.
וְהוּא עָף וּמְזַמְזֵם וּמְסַפֵּר בְּרִנָּה
לְכָל רֵעַ וָזָר עַל נִצְחוֹן תִּפְאַרְתּוֹ;
וּלְפֶתַע – אֲהָהּ! – הוּא עָבַר עַל פִּנָּה
שֶׁשָּׁם מִסְתַּתֵּר עַכָּבִישׁ לְמוֹ אֶרֶב,
עָבַר—וַיֵּאָחֵז בְּקוּרֵי מִכְמַרְתּוֹ
וַיְהִי לוֹ לְטָרֶף.

ש. ל. גָּרְדּוֹן.

מִמַּרְאוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל:

מַפַּל־מַיִם בְּהַר הַלְּבָנוֹן.

הַבֵּן וְ„אָבִיו" הַחוֹלֶה.

(סִפּוּר).

מֵאֵת אֶדְמֹנְדוֹ דֵּי אַמִּיצִים.

(סוֹף).

בַּיּוֹם הַחֲמִשִׁי הוּרַע פִּתְאֹם מַצַּב הַחוֹלֶה מְאֹד. הָרוֹפֵא הֵנִיעַ בְּרֹאשׁוֹ לְאוֹת כִּי אָבְדָה כָּל תִּקְוָה, וְהַנַּעַר הִתְיַפַּח מָרָה וַיִּפֹּל עַל כִּסְאוֹ. אַךְ לַמְרוֹת כָּל אֵלֶּה לֹא אָבַד הַנַּעַר אֶת תִּקְוָתוֹ, כִּי הִתְנַחֵם בָּזֶה אֲשֶׁר נִדְמָה לוֹ, כִּי שָׁבָה דַעַת הַחוֹלֶה אֵלָיו. הוּא הִבִּיט עַתָּה עַל הַנַּעַר בְּלִי הֶרֶף וְעֵינָיו הֵפִיקוּ אַהֲבָה וְחֶמְלָה רַבָּה; גַּם לֹא אָבָה לָקַחַת אַף מְלֹא כַף מַיִם מִידֵי אִישׁ אַחֵר רַק מִיָּדָיו לְבַדּוֹ, וּמִדֵּי פַעַם בְּפַעַם הֵנִיעַ בִּשְׂפָתָיו, כְּאִלּוּ חָפֵץ לְהוֹצִיא אֵיזֶה דָּבָר מִפִּיו. אָז חִבֵּק הַנַּעַר אֶת יָדוֹ, וַיַּרְגֵּשׁ כִּי אַהֲבָה וְתִקְוָה נְעִימָה מִלְאוּ אֶת נַפְשׁוֹ וּשְׂפָתָיו דּוֹבְבוּ בְלַחַשׁ:

— קַוֵּה לַאדֹנָי, אָב יָקָר, כִּי עוֹד מְעַט וְתָשׁוּב לְאֵיתָנֶךָ; אָז נִסַּע מִזֶּה וְנָשׁוּבָה הַבַּיְתָה אֶל אִמֵּנוּ. כֵּן, אָבִי, בְּוַדַּאי תֵּרָפֵא מַהֵר.

אָז הָיְתָה הַשָּׁעָה הָרְבִיעִית אַחֲרֵי הַצָּהֳרָיִם, וְלֵב הַנַּעַר הָיָה מָלֵא רֶגֶשׁ חֶמְלָה וְתִקְוָה. פִּתְאֹם שָׁמַע מֵאֲחוֹרֵי הַדֶּלֶת קוֹל צְעָדִים וְקוֹל גֶּבֶר דּוֹבֵר:

— הֱיִי שָׁלוֹם, אָחוֹת רַחֲמָנִיָּה!

כְּשָׁמְעַ הַנַּעַר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה קָפַץ בַּחֲרָדָה מִמְּקוֹמוֹ; הוּא חָפֵץ לִקְרֹא בְקוֹל, אַךְ מֵרֹב חֶרְדָּתוֹ דָּבְקָה לְשׁוֹנוֹ לְחִכּוֹ וְלֹא יָכֹל לְהוֹצִיא אַף הֶגֶה מִפִּיו.

בְּאוֹתוֹ הָרֶגַע נִכְנַס הַחַדְרָה אִישׁ אֶחָד בִּלְוִיַּת הָאָחוֹת הָרַחֲמָנִיָּה וַחֲבִילַת בַּד תַּחַת אַצִּילֵי יָדָיו.

קוֹל צְעָקָה הִתְפָּרֵץ מִגְּרוֹן הַנַּעַר, אַךְ לָגֶשֶׁת אֶל הָאִישׁ לֹא יָכֹל וַיִּשָּׁאֵר עַל מְקוֹמוֹ כְּנָטוּעַ בְּמַסְמְרִים.

וְהָאִישׁ בְּשָׁמְעוֹ אֶת קוֹלוֹ, הִבִּיט עָלָיו וַיִּקְרָא גַּם הוּא בְּקוֹל גָּדוֹל:

— צִיצִילָה! — וַיִּפֹּל עַל צַוָּארָיו.

הַנַּעַר נָבוֹךְ וַיִּפֹּל בִּזְרוֹעוֹת אָבִיו.

הָאָחוֹת, הַמְשָׁרְתִים, הָרוֹפְאִים הַצְּעִירִים מִהֲרוּ לְהִתְאַסֵּף מִכָּל עֲבָרִים וַיַּעַמְדוּ מִשְׁתּוֹמְמִים.

אַךְ הַנַּעַר לֹא יָכֹל עוֹד לְהוֹצִיא אַף הֶגֶה מִפִּיו.

— צִיצִילָה מַחֲמַדִּי! בְּנִי יַקִּירִי! — קָרָא אָבִיו בְּהַבִּיטוֹ אֵלָיו בְּעֵינֵי חֶמְלָה, וַיּוֹסֶף לְחַבֵּק וּלְנַשֵּׁק אוֹתוֹ — הַאַתָּה זֶה, בְּנִי הַטּוֹב? וּמַה לְּךָ פֹּה? אָכֵן עַתָּה יָדַעְתִּי, כִּי הֱבִיאוּךָ אֶל חוֹלֶה אַחֵר תַּחַת לַהֲבִיא אוֹתְךָ אֵלַי! וְאָנֹכִי מַה דָּאַגְתִּי לִשְׁלוֹמְךָ וּמְנוּחָה רָחֲקָה מִמֶּנִּי, עַל אֲשֶׁר לֹא בָאתָ הֵנָּה. מֵאִמָּא קִבַּלְתִּי מִכְתָּב, כִּי שׁוֹלַחַת הִיא אוֹתְךָ אֵלַי, נַעַר מִסְכֵּן וְאֻמְלָל. הַכְּבָר עָבְרוּ יָמִים רַבִּים מֵאָז בָּאתָ הֵנָּה? אֵיךְ זֶה הֱבִיאוּךָ אֶל הַחוֹלֶה הַזֶּה? וְאָנֹכִי שַׁבְתִּי בֵּין כֹּה לְאֵיתָנִי וְקַמְתִּי עַל רַגְלַי, כַּאֲשֶׁר עֵינֶיךָ רוֹאוֹת, יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ! וּמַה שְּׁלוֹם אִמֶּךָ? הֲשָׁלוֹם לְקוֹנְצִיטִילְיָה וּלְהָעוֹלֵל הָרַךְ? הִנְנִי עוֹזֵב עַתָּה אֶת בֵּית הַחוֹלִים. הָבָה נֵלְכָה יַחְדָּו. הָאָח, אֵל טוֹב וְרַב חֶסֶד! מִי מִלֵּל לִי כִּי עוֹד אֶרְאֶה אֶת פָּנֶיךָ!

בְּרֹב עָמָל הוֹצִיא הַנַּעַר אֵיזֶה מִלִּים מִפִּיו עַל אֹדוֹת אִמּוֹ וְעַל אֹדוֹת הַיְלָדִים.

— הֶאָח, מַה טּוֹב לִי! — לָחַשׁ הַנַּעַר בִּשְׂפָתָיו: — הֶאָח, מָה רַבָּה שִׂמְחָתִי! וּמַה נּוֹרָאִים הָיוּ לִי הַיָּמִים הָאַחֲרוֹנִים!

וַיּוֹסֶף לְחַבֵּק אֶת אָבִיו וּלְנַשְּׁקֵהוּ נְשִׁיקוֹת חַמּוֹת, אַךְ מִמְּקוֹמוֹ לֹא מָשׁ.

— הָבָה נֵלֵכָה! — הוֹסִיף אָבִיו לֵאמֹר לוֹ. — עוֹד הַיּוֹם בָּעֶרֶב נָבֹא אֶל בֵּיתֵנוּ. קוּמָה וּלְכָה נָא! וּבְדַבְּרוֹ מָשַׁךְ אֶת הַנַּעַר אַחֲרָיו.

אַךְ הַנַּעַר עָמַד מִבְּלִי נוּעַ וְלֹא גָרַע אֶת עֵינָיו מֵהַחוֹלֶה, אֲשֶׁר שָׁמַר עָלָיו עַד כֹּה.

— מַה זֶּה הָיָה לְךָ, בְּנִי? הֲתֵלֵךְ עִמִּי אִם לֹא? — קָרָא הָאָב מִשְׁתּוֹמֵם.

עוֹד הַפַּעַם הִבִּיט הַנַּעַר אֶל הַחוֹלֶה, אֲשֶׁר פָּקַח אֶת עֵינָיו בָּזֶה הָרֶגַע וַיַּבֵּט עָלָיו בְּעֵינַיִם קָמוֹת.

אָז אָמַר הַנַּעַר בְּקוֹל נִפְעָם וְנִרְגָּשׁ:

לֹא, אָבִי מַחֲמַדִּי, חַכֵּה מְעַט... הֲרוֹאֶה אַתָּה... אֵינֶנִּי

יָכֹל... הַזָּקֵן הַזֶּה... זֶה חֲמִשָּׁה יָמִים אֲשֶׁר אָנֹכִי עוֹמֵד אֵצֶל מִטָּתוֹ. הוּא מַבִּיט תָּמִיד עָלַי. הֵן אָנֹכִי הֶאֱמַנְתִּי בְּלִבִּי, כִּי אָבִי הוּא. וּמַה מְּאֹד אֲהַבְתִּיו, וְהוּא גַּם הוּא אֲהֵבַנִי; אָנֹכִי מַגִּישׁ אֵלָיו לִשְׁתּוֹת אֶת הָרְפוּאוֹת וְהוּא שׁוֹתֶה אוֹתָן אַךְ מִיָּדִי... הוּא אֵינֶנּוּ רוֹצֶה כִּי אֶפָּרֵד מֵעָלָיו. מַצָּבוֹ הוּרַע עַתָּה מְאֹד, הִכֵּה מְעַט,— אֵינֶנִּי יָכוֹל לַעֲזֹב אוֹתוֹ וְלָלֶכֶת... כֵּן, אַבָּא, לֹא אֵדַע מַדּוּעַ, אֲבָל קָשֶׁה לִי לָצֵאת מִזֶּה. מַהֵר אָשׁוּב. הָבָה אֶשָּׁאֵר פֹּה לִזְמַן מוּעָט, לֹא טוֹב הַדָּבָר לָצֵאת עַתָּה מִזֶּה. רְאֵה נָא אֵיךְ הוּא מַבִּיט עָלַי, אֵינֶנּוּ יוֹדֵעַ מִי אֲנִי, אֲבָל הוּא רוֹצֶה כִּי אֶגַּשׁ אֵלָיו. הֲרוֹאֶה אַתָּה? מַצָּבוֹ יוּרַע עוֹד יוֹתֵר בִּהְיוֹתוֹ לְבַדּוֹ... תְּנֵנִי נָא לְהִשָּׁאֵר פֹּה, אָבִי הַיָּקָר וְהַנֶּחְמָד!

— לֵךְ לְךָ עִם אָבִיךָ, נַעַר! — קָרָא הָרוֹפֵא.

וְהָאָב הִבִּיט מִשְׁתּוֹמֵם עַל בְּנוֹ, אַחֲרֵי כֵן הִבִּיט עַל הַחוֹלֶה.

— מִי הוּא זֶה? — שָׁאַל אֶת הָרוֹפֵא.

— אִכָּר כָּמוֹךָ, אֲדֹנִי — עָנָה הָרוֹפֵא — גַּם הוּא בָּא מִן הַכְּפָר הָעִירָה וַיָּבֹא אֶל בֵּית הַחוֹלִים בּוֹ בַּיּוֹם שֶׁבָּאתָ אַתָּה, כַּאֲשֶׁר הֱבִיאוּהוּ הֵנָּה, כְּבָר עָזְבָה הַדַּעַת אוֹתוֹ, וְלֹא יָכֹל לְהַגִּיד לָנוּ דָבָר. יוּכַל הֱיוֹת כִּי גַּם הוּא בַּעַל מִשְׁפָּחָה, בַּעַל אִשָּׁה וּבָנִים. אֶפְשָׁר שֶׁחוֹשֵׁב הוּא אֶת בֶּן אֲדֹנִי לְאֶחָד מִבָּנָיו.

וְהַחוֹלֶה לֹא גָרַע אֶת עֵינָיו מִן הַנַּעַר.

אָז אָמַר הָאָב אֶל צִיצִילָה:

— יְהִי כִדְבָרֶיךָ, שְׁבָה פֹּה, בְּנִי הַטּוֹב.

— לֹא לְיָמִים רַבִּים יֵשֵׁב פֹּה — לָחַשׁ הָרוֹפֵא בְּאָזְנֵי הָאָב.

— שְׁבָה פֹּה — אָמַר הָאָב שֵׁנִית — לֵב טוֹב וְחוֹמֵל לְךָ, בְּנִי. אָנֹכִי אֲמַהֵר לִנְסֹעַ הַבַּיְתָה, לְמַעַן הַרְגִּיעַ אֶת אִמֶּךָ. הֵא לְךָ מְעַט כֶּסֶף כְּפִי אֲשֶׁר יִדָּרֵשׁ לְךָ. הֱיֵה שָׁלוֹם, בְּנִי הַיָּקָר וְהַנֶּחְמָד! שָׁלוֹם לְכֻלְּכֶם!

וַיִּשַּׁק הָאָב לִבְנוֹ, וַיַּבֵּט אֶל עֵינָיו הָרְטֻבּוֹת וַיִּשָּׁקֵהוּ עוֹד הַפַּעַם עַל מִצְחוֹ, וַיֵּצֵא.

וְהַנַּעַר הִבִּיט אֶל פְּנֵי הַחוֹלֶה, וַיֵּדַע כִּי שָׂמֵחַ הוּא הַפָּעַם. וַיּוֹסֶף צִיצִילָה לִשְׁמֹר עָלָיו כְּבָרִאשׁוֹנָה. אָמְנָם עַתָּה מָנַע עֵינָיו מִבֶּכִי, אַךְ דַּאֲגָתוֹ לֹא סָרָה עוֹד מִלִּבּוֹ כַּאֲשֶׁר בָּרִאשׁוֹנָה; הוּא הוֹשִׁיט לוֹ מַיִם לִשְׁתּוֹת, תִּקֵּן לוֹ אֶת הַכַּר לִמְרַאֲשׁוֹתָיו וְאֶת הַשְּׂמִיכָה, חִבֵּק אֶת יָדָיו וַיֶּרֶב לְדַבֵּר אִתּוֹ בְּקוֹל חֲנִינָה וְרַחֲמִים, לְמַעַן הַרְגִּיעַ אֶת רוּחוֹ. אַף רֶגַע לֹא מָשׁ מִמִּטָּתוֹ כָּל הַיּוֹם הַהוּא וְגַם כָּל הַלָּיְלָה. גַּם בַּבֹּקֶר הַשֵּׁנִי הוֹסִיף לָשֶׁבֶת עַל יַד מִטָּתוֹ; אֲבָל מַחֲלַת הַחוֹלֶה הָלְכָה וְגָבֵרָה, מַרְאֵה פָּנָיו נֶהְפַּךְ לְיֵרָקוֹן, נְשִׁימָתוֹ כָּבְדָה וְנִפְסְקָה לִרְגָעִים; גַּם מְנוּחָתוֹ סָרָה מִמֶּנּוּ וַיְהִי נִפְעָם וְנִרְגָּז, וַאֲנָחוֹת כְּבֵדוֹת הִתְפָּרְצוּ לִרְגָעִים מִלִּבּוֹ וּפָנָיו צָבוּ עַד מְאֹד. הָרוֹפֵא אֲשֶׁר הִתְבּוֹנֵן אֵלָיו בָּעֶרֶב אָמַר, כִּי לֹא יִחְיֶה עַד הַבֹּקֶר.

כִּשְׁמֹעַ צִיצִילָה אֶת דִּבְרֵי הָרוֹפֵא, הֵחֵל לִשְׁמֹר עָלָיו בִּזְרִיזוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה, וְלֹא גָרַע אֶת עֵינָיו מִן הַחוֹלֶה. וְהַחוֹלֶה הִבִּיט עָלָיו בְּלִי הֶרֶף; וְיֵשׁ אֲשֶׁר הֵנִיעַ בִּשְׂפָתָיו, כְּאִלּוּ חָפֵץ לְהַגִּיד לוֹ אֵיזֶה דָבָר, וְלִפְעָמִים הֵפִיקוּ אֵלֶּה הָעֵינַיִם, אֲשֶׁר הָלְכוּ הָלֹךְ וְכָבֹה, אֵיזֶה עֵדֶן וָרֹךְ. כָּל הַלַּיְלָה הַהוּא יָשַׁב הַנַּעַר עַל יַד הַחוֹלֶה וְלֹא נָתַן שֵׁנָה לְעֵינָיו אַף רֶגַע אֶחָד, עַד אֲשֶׁר הֵאִירוּ קַרְנֵי הַשַּׁחַר וְהָאָחוֹת הָרַחֲמָנִיָּה בָּאָה הַחַדְרָה. כַּאֲשֶׁר שָׁלְחָה הָאָחוֹת אֶת מַבָּטָהּ אֶל הַחוֹלֶה, מִהֲרָה וַתִּרְתַּע לַאֲחוֹרֶיהָ, וַתָּשָׁב אַחֲרֵי רְגָעִים אֲחָדִים בִּלְוָיַת הָרוֹפֵא הַמְפַקֵּחַ וְהַמְשָׁרֶתֶת, אֲשֶׁר נָשָׂא פַּנָּס בְּיָדוֹ.

— הוּא גוֹסֵס — אָמַר הָרוֹפֵא.

וְהַנַּעַר יָשַׁב וְאָחַז בִּידֵי הַחוֹלֶה.

וְהַחוֹלֶה הַנּוֹטֶה לָמוּת פָּקַח אֶת עֵינָיו וַיַּבֵּט בְּמַבָּט שֶׁל רַחֲמִים אֶל הַנַּעַר וַיָּשָׁב וַיִּסָּגֵר שֵׁנִית.

וְלַנַּעַר נִדְמָה, כִּי לָחַץ הַחוֹלֶה אֶת יָדוֹ.

— הוּא לוֹחֵץ אֶת יָדִי — קָרָא בְּקוֹל רָם.

הָרוֹפֵא קָם מִמּוֹשָׁבוֹ וַיֵּט אֶת רֹאשׁוֹ אֶל הַחוֹלֶה, אַחֲרֵי כֵן זָקַף אֶת קוֹמָתוֹ וַיֵּאָנַח.

— שׁוּב עַתָּה לְבֵיתְךָ, בֵּן יַקִּיר, אָח רַחֲמָן! — אָמַר הָרוֹפֵא — עֲבוֹדָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה שָׁלֵמָה; לֵךְ לְשָׁלוֹם; יְשַׁלֵּם לְךָ אֲדֹנָי כְּמִפְעָלְךָ הַטּוֹב וְיִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע וִיבָרֵךְ צֵאתְךָ וּבוֹאֲךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם!

הָאָחוֹת הָרַחֲמָנִיָּה סָרָה מְעַט מִמִּטַּת הַמֵּת, וַתְּמַהֵר לָשׁוּב וּבְיָדָהּ אֲגֻדַּת פְּרָחִים, אֲשֶׁר לָקְחָה מֵאֶחָד הָעֲצִיצִים הָעוֹמְדִים עַל הַחַלּוֹן, וַתִּתֵּן אוֹתָם עַל יַד הַנָּעַר.

— אֵין יָדִי מַשֶּׂגֶת לָתֵת לְךָ מַזְכֶּרֶת יוֹתֵר טוֹבָה, אָח רַחֲמָן! — אָמְרָה אֵלָיו — קָחֵהוּ אֵפוֹא מִיָּדִי לְאוֹת וְזִכָּרוֹן.

— חֵן חֵן לָךְ, אָחוֹת רַחֲמָנִיָּה! — אָמַר הַנַּעַר בְּקַחְתּוֹ בְּיָדוֹ הָאַחַת אֶת אֲגֻדַּת הַפְּרָחִים וּבַשֵּׁנִית מָחָה הַדִּמְעָה מֵעֵינָיו — אֲבָל הֵן הַדֶּרֶךְ רְחוֹקָה עָלַי לָלֶכֶת, וְהַפְּרָחִים יִמַּלוּ וְיִיבְשׁוּ בַּדָּרֶךְ.

אָז לָקַח אֶת אֲגֻדַּת הַפְּרָחִים וַיַּנִּיחֶנָּה עַל מִטַּת הַמֵּת וַיֹּאמַר:

— הִנְנִי מַשְׁאִירָהּ לוֹ; חֵן חֵן לָךְ, אָחוֹת יְקָרָה, וְחֵן חֵן גַּם לְךָ, רוֹפֵא נִכְבָּד!

אַחֲרֵי כֵן שָׂם פָּנָיו אֶל הַמֵּת וַיֹּאמַר:

— נוּחָה בְּשָׁלוֹם עַל מִשְׁכָּבֶךָ!

וּבְעוֹדֶנּוּ מְבַקֵּשׁ לוֹ אֵיזֶה שֵׁם נָכוֹן, שֶׁבּוֹ יִקְרָא לַמֵּת, זָכַר אֶת הַשֵּׁם הָרַךְ, אֲשֶׁר קָרָא לוֹ בּוֹ זֶה חֲמֵשֶׁת יָמִים רְצוּפִים וַיֹּאמַר:

— נוּחָה בְּשָׁלוֹם עַל מִשְׁכָּבְךָ, אָב טוֹב וְאֻמְלָל!

אַחֲרֵי כֵן לָקַח אֶת חֲבִילָתוֹ תַּחַת זְרוֹעוֹ וַיֵּצֵא בְּרַגְלַיִם כּוֹשְׁלוֹת, כִּי סָר מֵעָלָיו כֹּחוֹ מֵרֹב הֶעָמָל וְלֵילוֹת הַנְּדוּדִים אֲשֶׁר שָׂבַע, וּבְצֵאתוֹ לְדַרְכּוֹ שָׁלְחָה כְּבָר הַשֶּׁמֶשׁ אֶת אוֹרָהּ עַל פְּנֵי הַשָּׁמָיִם.

תִּרְגּוּם יִשְׂרָאֵל שַׁף.

ג. דורֶה: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹבְרִים אֶת הַיַּרְדֵּן.

המלחמה.— בליל יום האחד עשר לחדש פברואר התנפלו היפונים עוד פעם על פרט ארטור מצד הים ומטרתם היתה הפעם להטביע במפרץ הים הצר אניות קטור אחדות משלהם ולחסם את הים בפני אניות המלחמה הרוסיות למען אשר לא תוכלנה עוד לעזב את החוף ולצאת אל הים. אניות הקטור האלה היו מלאות חמר בוער והרבה נפט כדי להציף ים של אש על האניות הרוסיות ועל החוף. אך חפץ היפונים לא הצליח, כי אנית המגן „רטביזן" שתקנה כבר את פרצה גלתה מהר את אניות היפונים המתקרבות אל החוף ותחל להמטיר עליהן אש עזה מכל תותחיה, גם מן המבצר ירו לעמת אניות האויב ויטביעו את האניות בטרם הגיעו אל מבוא המפרץ הצר. והחילים שהיו על האניות ההן מהרו להמלט בסירות וישובו אל הצי היפוני.

אחרי המלחמה הזאת השתערו היפונים עוד פעמים אחדות אל האניות הרוסיות מבלי הסב להם נזק חשוב, ואחרי זמן מה עזבו את החוף שהתקרבו אליו ואניותיהם מוסיפות לצור על פרט־ארטור מרחוק ולשמר את תנועת האניות הרוסיות. ובינתים משתמשים היפונים בזה שהאניות הרוסיות לא תוכלנה לעזב את פרט־ארטור והם מעלים את צבאותיהם בקרבת המבצר הזה על היבשה ומתכוננים להתנפל עליו גם מצד היבשה ואז תהיה המלחמה על פרט־ארטור מפנים ומאחור.

ופרט־ארטור עיר בצורה מאד. הטבע בעצמו בצר אותה. מעבר הים, אצל הנמל מתנשא הר סלעים מוצק הסוכך עליו. מלבד זה הוציאו הסינים שמונים מליון רבל כדי לבצרו יותר, ועשרים שנה עסקו בזה בונים וסוללים מאירפה. צרפתים בנו את המבצר והמצודות וגרמנים הציבו עליהם את התותחים ויתר מכשירי המלחמה, ובכל זאת השתערו היפונים לפני עשר שנים במלחמתם עם הסינים על פרט ארטור וילכדוה בסערת מלחמה. בראשונה השחיתו את הצי הסיני ועל כן יכלו להעלות את צבאותיהם על היבשה בקרבת פרט ארטור. אחרי כן התקרבו אניותיהם האדירות, הדומות למבצרים השטים על פני המים, ויפרצו פרצים רבים במבצר העיר על ידי רמוני המפץ הרבים שהמטירו עליהם ואז השתערו על העיר בכל עזוז צבאותיהם מצד הים ומצד היבשה, והסינים לא יכלו עוד להחזיק מעמד ויפל המבצר בידי היפונים. כנראה בחרו היפונים גם עתה בדרך הזאת. ואולם צבאות רוסיה אינם דומים לצבא הסינים. וגם בשמונה השנים האחרונות שהיתה פרט ארטור בידי הרוסים הוסיפו לבצר את המקום הזה עד אשר עשו את העיר הבצורה הזאת למעוז הים מ א י ן כ מ ה ו ועל כן יקשה מאד מאת היפונים ללכד את המבצר הנשגב הזה.

ושר המבצר הגינרל סטסל פנה בפקדתו אל „הגבורים מגני המבצר והסוללות מכל יושבי הגליל" ויבאר להם את חפץ האויב להתנפל על העיר מכל העברים וללכדה או להשחית לפחות את מסלת הברזל המקשרת אותם עם רוסיה, ועם זה הוא מודיעם כדברים האלה: „הצבא יודע היטב רק לתושבים הנני מודיע, כי בשום אפן לא נסוג אחור מפני האויב. ראשית מפני שעל המבצר להלחם עד הרגע האחרון, כי אנכי, שר המבצר, לא אתן לעולם פקדה לעזבו בידי האויב ולשוב; והשנית כי אין מקום אנה לשוב. הנני מעיר על זה את אלה שאינם אמיצי לב כל כך, ידעו נא כי עלינו להלחם עד המות. האיש היודע כזאת נורא הוא וכפר יקר יקח במחיר חייו. ואולם מי שיאמר לבקש הצלה במנוסה בלי מלחמה לא יציל את נפשו, כי אין מקום אנה ללכת; משלשה עברים הים ומן העבר הרביעי האויב. נטל אפוא להלחם. או אז ישוב האויב בחרפה ויזכר עד עולם את הלקח אשר יתנו לו הגבורים הרוסים בשכחם את האפשרות לשוב אחור. זכרו כי לנופלים במלחמה — זכר נצח, ולחיים — תהלת נצח".

ובשעה שהיפונים עושים כל מה שביכלתם להביא במצור את הנמל של פרט־ארטור מדרום, החלו לעשות מלחמה גם בחלק הצי הרוסי העומד בנמל ולדיבוסטוק אשר מצפון. וביום העשרים ושנים לחדש פברואר נגשו חמש אניות שריון ושתי אניות־מרוץ יפוניות מאי אסקלד ותעמדנה במערכה ותחלינה לירות יריה מהירה ותכופה מתותחים המורים במרחק כשמנה ורסטאות רוסיות. המטרת הכדורים ארכה כשעה. היפונים ירו מאתים פעמים אך כמעט שכל נזק לא היה. תושבי העיר שוקטים, אך קרוב לשער שההתנפליות הזאת היא ראשונה למעשים חדשים אשר יחלו בימים האלה נגד ולדיבוסטוק. עד כמה עזה אהבת היפונים ארץ מולדתם ועד כמה להוטים הם במלחמה הזאת יוכיח לנו הדבר הזה: האדמירל טוגו הודיע לממשלתו כי כאשר נשאלו המלחים: מי החפץ להשליך נפשו מנגד ולצאת באניות הקיטור שנועדו להטביע את עצמן (ביום האחד ועשרים לפברואר) ענו א ל פ י ם א י ש, כי נכונים הם לדבר הזה, ואחדים חתמו על זה בדם ש ה ו צ י א ו מגופם.

ממשלת רוסיה הפקידה את שר המלחמה הגנרל־אדיוטנט קורפטקין למפקד כל צבאות המלחמה במזרח אסיה.

סערת שלג.— בליל הששי לחדש פברואר עברה רכבת צבא (של רוסיה) בקרבת תחנת הביקל (נהר בסביריה) והנה התגלגל פתאם רגב שלג גדול מן ההר אשר על יד המסלה ויפל על המסלה רגע אחד לפני בא הרכבת שמה, ובבאה התנגש הקטר ברגב השלג וירד מעל פסי הברזל ותמשכנה אחריו חמש מרכבות ותשברנה. מאנשי הצבא שנמצאו במרכבות ההן נהרג אחד, חמשה נפצעו קשה

וארבעה עשר נפצעו פצעים קלים. רופאי הצבא הביאו את העזר הראשון לנפצעים ואחרי כן נשלחו לבית החולים אשר בעיר אירקוטסק.

מקרה נורא.— בימים האחרונים קרה בורשה המקרה הנורא הזה: הגרף ולדימיר דמבסקי, הגר ברחוב זלוטה מספר 4 היה לפנות ערב בבית־אכל אחד, ושם התחיל להתהולל, וגם הוציא אקדח ויאים על המשרתים לירות בהם, עד כי הוכרחו לקרא לשוטרים. השוטרים הוציאוהו מבית האכל ויובילוהו במרכבה למעונו. בבא המרכבה סמוך לביתו, קפץ הגרף מן המרכבה וירץ מהר אל מעונו ויסגר הדלת בעדו. השוטרים מהרו אחריו ביחד עם השוער והשוער החל לדפק על דלת מעונו. אז נפתחה הדלת רגע והגרף ירה בשוער ויפצעהו קשה. השוטרים ויתר האנשים עמדו נדהמים למראה עיניהם, והנה נשמע עוד הפעם קול יריות, והגרף המשגע יצא אל הגזרה (באלקאן) ויחל לירות אל העוברים ושבים ברחוב. מובן, כי ברגעים אחדים נתרוקן כל הרחוב מאדם, והוא הוסיף לירות, והשוטרים גם המכבים, שבאו למקום המעשה, לא מצאו כל תחבולה לגשת אליו ולהוציא נשקו מידו. כעבור זמן־מה עזב המשגע את מקומו ויכנס לתוך הבית וידלק נר בחדרו ויורד את מסך החלון. ורק פעמים אחדות יצא והרכין את ראשו לפני העוברים והשבים. אז חשבו העוברים ברחוב, כי כבר עבר שגעונו ויוכלו ללכת ברחוב ההוא במנוחה. אך בשעה העשירית בערב נראה עוד הפעם על הגזרה והתחיל לירות שנית. הרחוב נתרוקן שנית והוא לא חדל לירות, ובחצי השעה השתים עשרה עבר שם פועל אחד ששב מעבודתו ויור בו וימיתהו. כעבור זמן־מה עבר שם נער עני אחד ויהרג גם אותו וכן עמד וירה בלי הרף כל הלילה, ומספר הנפצעים הלך הלוך וגדול. לשוא זרקו המכבים מים על המשגע, כי לא מש ממקומו ולא חדל לירות, ובשעה הששית בבקר היו כבר שני הרוגים ועשרים ושלשה פצועים ואחדים מהם פרפרו בין החיים והמות. ואך בשעה השביעית ירה אליו איש אחד ויפצעהו במצחו. אז מסר המשגע את רובהו ליד אחד מאוהביו הנאמנים, אשר נמצא כל הלילה בחדרו ואשר איים עליו כי ירה יירה, אם יפריעהו מעבודתו. השוטרים עם רופאים אחרים באו אל מעון המשגע ואחרי אשר חבשו את פצעיו הובילוהו לבית המשגעים.

הרעות בקרב בעלי החיים.— לעתים קרובות רואים בקרב בעלי החיים הביתיים, כי החמור הוא היותר חרוץ מכל חבריו והוא הוא המנהיג אותם והמפקדם בטיולם. כן מודיעים העתונים כי באחוזה אחת הקרובה לדרבישיר (באנגליה) יש חמור אחד היודע לפתח את שער החצר; פעם אחת הלך לו לטיל בחצר הגדורה הוא ושני רעיו סוסים קטנים ממשפחת ה„פונים". כנראה קצה נפשו לטיל רק בגבולות החצר הגדורה, והלך ופתח את השערים ויצא עם שני רעיו אל האחו הקרוב, ששם רעתה סוסה אחת עם שני סיחיה. הסוסה שמחה לקראת החמור מכרה וידידה מאז, גם בניה צהלו לקראתו, וכל החבורה הלכה לה יחד לטיל הלאה. בדרך נטפל עליהם גם כלב אחד מכלבי האחוזה ויוסיפו לטיל; אך לדאבון לבם פגשו מהר באיש אחד, אשר ידע כנראה את הסוסים והסיחים, והוא הפסיק את טיולם באפן גס מאד; כי הרים ידו על הסוסים ויגרשם אל עבר האחוזה. כשראה החמור את רעיו הנרדפים לשוב הביתה, שב גם הוא ללכת אחריהם ועמו הלך גם הכלב אשר לא רצה כנראה, להפרד ממנו.

בעלי החיים הביתיים הנמצאים לעתים קרובות בחברת בני בית בעליהם, מבכרים את חברת האנשים על חברת בעלי חיים אחרים; אך בראותם, כי לא ישימו האנשים עליהם לב, אז יש אשר יתרועעו עם בעלי חיים, שלמראית עין אינם יכולים להיות להם לחברים טובים.

בעיר קליפטון־המפדן יושב לו בבית שומר הגשר כלב אחד, שאינו שם לב כלל אל האנשים: איננו מתנפל על העוברים בנביחה ואינו מראה כל התעוררות של עסקניות בעת עבודת בעליו, כדרך כל הכלבים. כל הדברים האלה אינם נוגעים לו כלל. הכלב הזה מצא לו שני רעים אחרים על האחו הקרוב: סוס וחמור, אשר רעו שם יום יום. שלשת הרעים האלה בלו את כל היום חפשים באחו, וכמו רעיו השתרע גם הכלב בעשב הרך, בעת שהיה אויר צח, ובעת גשם היה שוכב לו על יד קיר הרפת מתחת לגג השפוע ויורד עליו, שמשם יכל לראות את הסוס העומד בתוך הרפת. אל בית בעליו היה סר לרגע קטן, רק בשעה שאסרו את הסוס אל העגלה; ובמשך הסוס את העגלה ירוץ הכלב לפניו, ובשוב הסוס לבית בעליו ופתחו את מוסרותיו—והלך הכלב עמו אל האחו. הכלב הזה אכל יחד עם הסוס חברו את החטים אשר נתנו לו; הוא לעס את הגרעינים ובלע אותם, עבודה שאיננה קלה כלל לכלב.

בִּכְלָל רוֹאִים, כִּי בֵּין הַכְּלָבִים וְהַסּוּסִים יֵשׁ אֵיזוֹ נְטִיָּה טִבְעִית, תַּחַת אֲשֶׁר בֵּין בְּהֵמוֹת בַּעֲלוֹת קְרָנַיִם וְהַכְּלָבִים שׁוֹרֵר רֶגֶשׁ אֵיבָה טִבְעִי.

וְאוּלָם מִקְרֶה יוֹתֵר מוּזָר שֶׁל רֵעוּת בְּקֶרֶב בַּעֲלֵי הַחַיִּים נִרְאָה בְּאַחַד הַכְּפָרִים בְּאַנְגְּלִיָּה: אַוָּז אֶחָד אָהַב חֲסִידָה גְּדוֹלָה אַחַת וְלֹא הָפֵץ בְּשׁוּם אֹפֶן לְהִפָּרֵד מִמֶּנָּה. הוּא אָכַל אֶת מַאֲכָלוֹ רַק יַחַד עִם הַחֲסִידָה וְגַם אָז לֹא גָרַע עַיִן מִמֶּנָּה אֲפִילוּ רָגַע. כַּאֲשֶׁר נִגְּשָׁה אֵלָיו חֲסִידָה אַחֶרֶת הִתְנַפֵּל הָאַוָּז עָלֶיהָ לְנָשְׁכָהּ, וְכֵן גַּם הִתְנַפֵּל לִנְשֹׁךְ אֶת כָּל הַקָּרוֹב אֵלָיו.

כֶּלֶב וְחָתוּל מִתְרוֹעֲעִים יַחַד בְּעוֹדָם קְטַנִּים כְּדֵי לְצַחֵק יָחַד.

לַסּוֹהֵר בְּחַיּוֹת טֶרֶף הַנִּגְבָּק אֲשֶׁר בְּהַמְבּוּרְג יֵשׁ בְּבֵּבָר הַגָּדוֹל שֶׁלּוֹ מִשְׁפָּחוֹת מְאֻשָּׁרוֹת שֶׁל חַיְתוֹ טֶרֶף הַיּוֹתֵר גְּדוֹלִים וְאַכְזָרִים וְלַמִּשְׁפָּחוֹת הָאֵלֶּה יֵשׁ יְדִידִים וְרֵעִים אֲהוּבִים כְּלָבִים קְטַנִּים.

בִּכְלָל יֵשׁ לַכְּלָבִים הַכִּשָּׁרוֹן לִמְשֹׁךְ עֲלֵיהֶם רְצוֹנָם שֶׁל בַּעֲלֵי חַיִּים אֲחֵרִים.

חִידָה.

אֲנִי שִׂמְלָה עָבָה,
גְּדוֹלָה וּרְחָבָה
מִכָּל שְׂמָלוֹת וּבְגָדִים;
וּכְרֹב גָּדְלִי אֲנִי קָרָה
אַף גַּם חַמָּה וְנֶהְדָּרָה
מִכָּל מְעִיל וְאַדֶּרֶת;
אַךְ שׁוּם חַיָּט, אוֹ תּוֹפֶרֶת,
מֵעוֹלָם לֹא תְפָרָנִי.
הַגִּידוּ אֵפוֹא, יְלָדִים,
הַגִּידוּ מִי אָנִי?

וָפְסִי הַשִּׁילֹנִי.

נדבות

(שנכנסו למערכת „עולם קטן").

לטובת הקפה הלאומית: בדובאסרי (פ. בסרביה) על חתונת מנדל רוניק עם ב"ג שרה כרפין נאסף ע"י אגדת „בנות ציון" 5 ר' ושש קפיקות; ע"י הציונים 3 ר' וארבעים ק'; על חתונת זלינג זילברפיין עם ב"ג ריזה גולדין 3 ר'; מקפסות הקפה הלאמית: ליושין ז. ורקוב ג. ל. כל אחד 90 ק'; קלמנוביץ 62 ק'; י. טבצניק וח. רקוב כ"א 50 ק'; א. קלפ 42 ק'; א. מרגלית 45 ק'; ש. שטינברג 40 ק'; א. ז. ישפה 33 ק'; ר. חייצין 30 ק'; א. אוירבוך, י. ברודסקי, מ. גליר, נ. ליושין, ז. פחים. א. רוניק כ"א 20 ק'; מ. נוטרמן 12 ק', פ. פלזר, ש. בוקמן, א. נלנטר, י. הלפירין, א. הורביץ, פ. למברוצקי כ"א 10 ק'; מ. סוסליק 9 ק'; א. טשרמן 5 ק', בס"ה 18 ר', ושמנים וארבע קפיקות.

תלמידי בית הספר בוונוסנסק 91 ק'.

ד. רובינזון בוישטינץ (פ. סובלק) נדבת האגודה „צעירי ציון" לרשום את העו"ק בספר הזהב 2 ר'.

בעד שלום העלמה בילה בת ראובן רודניצקי בעיר ורשה נדב שמואל מיכל ב"ר—ימ"ץ 25 ק'.

חיה בונושבסקי בזיטקוביטש (פ. מינסק) 1 ר'.

ע"י שבתי סלונימסקי מזלוה (פ. הורודנה) נדבת הנאספים לראות בהצגת המחזה „דוד וגלית" 5,40 ר'.

תלמידי המורה ולוטשבסקי בזלטופולי (פ. קיוב) לאות תודה לרבם 1 ר'.

יקותיאל שטיינמן בטומשפול (פ. פודוליה) 1 ר'. א. קרבצוק, יצחק רבינוביץ וראובן רוטשיק בסוקולי (פ. לומזה) 1 ר' ושלשיר קפיקות. תלמידי החכר המתוקן של המורה מ. נ. זברוב בכפר רשטילובקה (פ. פולטבה) 2 ר'; זלמן לוין, יעקב ברודסקי לעלוי נשמת חברם זאב בן אלכסנדר לוין, 75 ק'.

לבית הספר ביפו: הלל יודילוביץ ובן־ציון רודינסקי בסורשו 1 ר'.

לטובת יתומי קישינוב: זלמן קלז 1 ר'; אברהם לונץ (פולטבה) 50 ק'; יוסף שרמן בסובלק 39 ק,; ש"מ ב"ר—ימ"ץ 25 ק'. תלמידי ביה"ס העברי ברוסצוק — י"א פרנק (4,12 ר'); ע"י תלמידי החדר בכפר ארכנגלסק (פ. חרסון) 8,50 ר' ואלה שמות המנדבים: א. צרניק 1 ר'; א. בופלוב, פ. קסלר ויצחק לוין כל אחד 50 ק'; י. ארונוביץ, פ. מיכלובסקי כ"א 45 ק' אברהם ורייזיל ארונוביץ, מאיר מיכלובסקי וק. מניביץ כ"א 30 ק'; יוחנן לוין, שרה שולבון כ"א 25 ק'; י. ארונוביץ, פרל בופלוב, שמריהו ולפסון, משה חלוצקי, פרומה טונקלביץ, מרים מיכלובסקי יעקב פפר, שלום פרום כ"א 20 ק'; מ. בופלוב, אדלה ולפסון כ"א 15 ק'; איסר טונקולביץ, חנה טונקולביץ, ישראל כהנוב, נחמן לוין, מנדל מיכלובסקי, שלמה מרקושביץ, מרדכי מרקושביץ, דבורה רונדה כ"א 10 ק'; מרדכי טונקלביץ 8 ק'; משה"ק 32 ק'.

לטובת ה„בית נאמן": שמואל מיכל ב"ר — ימ"ץ 10 ק'.

מִכְתָּבִים.

לאחי הקטנים והאהובים קוראי ה„עולם קטן"

אני אוהב מאד לרבר עברית, היא שפתנו הקדושה. וביותר לכתוב מכתבי עברים. אני קורא גם ספרים עברים ואת העתו ה„עולם קטן".

אני כותב מכתבים עברים לאחי הרחוק מאתנו והוא עונה לי גם בעברית. וגם לניסי מויטבסק הנני כותב מכתבים עברים ולפעמים אשמחהו בשירי, והוא עונה לי עברית ומנבא לי עתידות טובות כי אהיה למשורר וסופר בישראל. הוא מבקש ממנו כי אלמד הרבה עברית.

ועתה, אחים, איעצה לכם: כתבו ודברו בשפתנו הקדושה והנני מבקש מכם מאד כי תכתבו לי מכתבים. ואני אענה בעונג גדול וברב תודות.

ישראל בן אברהם אבא רקובסקי

אדריסה למכתבים:

I. A. A. Раковскому Замбровъ Ломжиской губ.

לאחי ולאחיותי היקרים הקוראים את ה„עולם־קטן", שלום וברכה!

תלמיד הנימנזיום אנכי. הנני לומד במחלקת המכינה וזה כשנה שאני לומד עברית שעה אחת בכל יום. המורה הביא לי את „העולם קטן" ואקרא בו את הספ"ר „אברהם הכספי" וימצא הספור חן בעיני. ממנו ראיתי כי אין להיות בעל גאוה וד' שלם לו כרעתו. אם יש עוד נער אשר הספור הזה מצא חן בעיניו יודיעני נא ואשמח מאד.

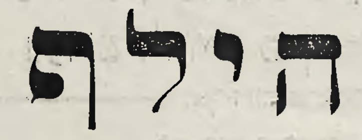
בכבוד
מרדכי חוזיניצקי.
בן תשע שנים.

המו"ל: הוצאת „תושיה" בורשה.
העורכים: א. ל. בן־אביגדור וש. ל. גרדון.
כתבת ה„עולם הקטן", „הפדגוג", ו„הנעורים":
Издательство „Тушія", Отдѣленіе „Оламъ Катанъ", Варшава.
Verlag „Tuschijah", Abtheilung „Olam Katan", Warschau.

עס איז ארויס פון דרוק

דער זאמעל־בוך (סבארניק)

אינהאלט:

1) איך וויל א ליער יעצט שמיעדען (געדיכט) יוסף יפה
2) די ענטדעקונג פון וואהלין (ערצעהלונג) מענדעלי מוכר ספרים.
3) אלימפוס און חורב (געדיכט) יהואש.
4) דריי מעשיות: I) אסר־חדון מלך אשור; II) הארוואניע, שטארבען און קראנק זיין; III) דריי זאכען. גראף ל. נ. טאלסטאי
5) דניאל אין לייבענגרוב (געדיכט) דוד פרישמאן.
6) הונדערט איינס (ערצעהלונג) שלום עליכם.
7) אין קינדער גארטען י. ח. ראבניצקי.
8) לי הכסף, לי הזהב (געדיכט) אברהם רייזען.
9) * * * (געדיכט) אברהם רייזען.
10) פאטא מארגאנא (ערצעהלונג) בן־אביגדור.
11) כותל מערבי (געדיכט) יעקב כהן.
12) בעשיינט די חתונה (ערצעהלונג) מ. ספעקטאר.
13) א קללה פון דער תוכחה מ. ל. ליליענבלום.
14) ניט וויינט (געדיכט) ל. יפה.
15) די אומגליקליכע כלה (א בילד) יהודה שטיינבערג.
16) מיין שאטען (געדיכט) י. ל. בארוכאוויטץ.
17) א מעשה נורא מ. י. בערדיטשעווסקי.
18) שלום (געדיכט) מ. מ. הורוויץ.
19) און אז לאה האט זיך דערמאנט (א בילד) ליפמאן לעווין.
20) א ווינטערדיגער זומער ה. האפענשטיין.
21) הילף און זעלבסט הילף ש. טשערנאוויץ.
22) תשעה באב אין קרעטשמע בן־עמי.
23) דער אמת (א קורצע ערצעהלונג) א. שולמאן.
24) ר' חיים יודעל'ס מאמרים ה. ראבינאוויץ.
25) אויפ'ן עולם האמת (געדיכט) יעקב מארינאוו.
26) נאציאנאליזם און שיוואניזם א. ש. זאקס.
27) ביי נאכט (ערצעהלונג) וולאדימיר קאראלענקא.
28) אליהו הנביא (א מעשה) וו. מ. דאראשעוויטש.
29) אביסיל ליטעראטור־געשיכטע א. שולמאן.

איליוסטראציעס און בילדער.

1) שמשון אין געפענגניס פ. פאסארי.
2) איין ארמאן (עטיוד) ג. טשארני.
3) דער יודישער בית עלמין אין ווארנא. מאריאן פאן וואזשענעצקי.
4) ביים כותל מערבי ג. טשארני.
5) די אלטע שוהל אין קראקא. מאריאן פאן וואזשענעצקי.
6) יהודית פ. פריהויף
7) העצמות היבשות מ. וואולפארט.
8) דארט וואו די צעדער ג. טשארני.

פרייז 1 רובל מיט פארטא.

די גאנצע הכנסה פון זאמעלבוך גערט פאר די פעראומגליקטע יודען אין קישינוב.

געפינט זיך צו פערקויפען ביי פערלאג „תושיה", ווארשא, נאוואליפקא 7 און אין אלע בוכהאנדלונגען.

Издательство ТУШІЯ, Варшава.
Verlag Tuschijah Warschau.

ביבליותיקה לבני הנעורים (הוצאת „תושיה״):

I לילדים:

1) קובץ שיחות קטן (שיחה) מאת ר. נוסטפסון, תר׳ נ. פינס. 2) ידידי המלך עמינדב (שיחה) — הנ״ל, תר׳ הנ״ל. 3) הרועה ובת המלך (אגדה) —הנ״ל, תר׳ י. ב. לבנר. 4) א] המלך אשר שנתו נגזלה, ב] פרחי ששון (אגדות)—הנ״ל, תר׳ הנ״ל. 5) ארבעים שודדים (אגדה ערבית)—תר׳ מ. סילמן. 6) שלשה אחים (שיחה)—ר. גוסטפסון, תר׳ נ. פינס. 7) רחוב הזהב (אגדה עברית)—ל. ויזל, תר׳ י. ב. לבנר. 8—10) א] עשר ואשר, ב] גדול העליליה (אגדות ערביות)—תר׳ הנ״ל. 11, 12) א] גמול ישרים או רחוב מיזל. ב] הרמב״ם והעלם האלם (אגדות עבריות) — ל. ויזל, תר׳ הנ״ל. 13) החבצלות (ספור)—רוטשיץ, תר׳ נ. פינס. 14) הכליף־החסידה (אגדה) — הויף. תר׳ י. ב. לבנר. 15) א] פרעה מלך מצרים (ספור הסטורי) — ד׳ספירל, ב] בלב־ים (אגדה מדרשית)—תר׳ הנ״ל, 16) איש בלי לב (אגדה אנגלית)—תר׳ א. ליבושיצקי. 17) הדיג והדגה (אגדה בחרוזים) — א. ס. פושקין, תר׳ הנ״ל. 18) ל״ג בעומר (ספור) — ש. דינר. 19) הכלה האמתית (אגדה) — האחים גרים, תר׳ ש. ברמן. 20) יוחנן הנאמן (אגדה) — הנ״ל, תר׳ הנ״ל. 21, 22) א] הרח אוהב הכסף ספור התולים), ב] עשיר אמלל (אגדה) —תר׳ מ. סילמן. 23) המלך שלמה ומשחקי השח־מט (אגדה מזרחית) — תר׳ א. ב.. 24) לב אבן (אגדה עברית) —ל. פיליפזון, תר׳ פ. קפלן. 25) אח ואחות (ספור)—תר׳ הנ״ל. 26) גלית הנדיב (ספור)—תר׳ א. ליבושיצקי. 27) לבנת שלג (אגדה)—האחים גרים, תר׳ ש. ברמן. 28) השד ושלש שערות הזהב (אגדה) — הנ״ל, תר׳ הנ״ל. 29) א] בית היער, ב] הנחש הלבן (אגדות)—הנ״ל, תר׳ הנ״ל. 30) א] הברקת, ב] אשר ועני (ספורים)—י. ב. לבנר. 31—54) כל אגדות ישראל (חלק א׳, 24 חוברות) — הנ״ל. 55) ילד מצל (שיחה)—א. ברוסילובסקי. 56—58) משלי ילדים (3 חוברות) — שלמון. 59,60 מעשה בנבוכדנצר שנהפך לדב (ספור) — י. צ. לוין. 61—75) למען אחי הקטנים (שירים מקוריים ומתרגמים, 15 חוברות) — א. ליבושיצקי. 76 — 78) מיגון לשמחה (ספור)—כ. שמידט. תר׳ י. ב. לבנר. 79) ימים מקדם (ספור) — מ. הורליק. 80) ילדים עובדים (ג׳ ספורים: 1] יעקב, 2] ימימה, 3] רחבות)—י. גרזובסקי. 81—90) שיחות ילדים (10 חוברות) — י. שטינברג. 91—93) למך ולמך (ספור־אגדה)—י. צ. לוין. 94—95) נח בתבה (ספור־אגדה) — הנ״ל, 96—97) העצמות היבשות (ספור־אגדה) — הנ״ל. 98—99) הפחה הרועה (אגדת בני קדם) — תר׳ ב. רובינוק. 100) מעשה בבן מלך (אגדה)—הנ״ל. 101) א] החסידה, ב] החידה (אגדות)—האחים גרים, תר׳ ש. ברמן. 102) א] יקטן הנבון, ב] זלפה החכמה, ג] המסחר הטוב (אגדות)—הנ״ל, תר׳ הנ״ל. 103) א] מלך הר הזהב, ב] שלומית ושלמה (אגדות)—הנ״ל—הנ״ל. 104) א] ארון הזכוכית, ב] החתן השודד (אגדות)—הנ״ל, תר׳ הנ״ל. 105) צפור האילים (אגדה) —הנ״ל, תר׳ הנ״ל. 106) בת יחידה (ספור)—תר׳ א. ליבושיצקי. 107) המזמרת הקטנה (ספור)—תר׳ הנ״ל. 108) א] המשורר העני, ב] דבורה הזקנה (ספורים)—תר׳ הנ״ל. 109) מעשה בשלטן אחד (אגדה ערבית) —תר׳ הנ״ל. 110 א] המלאך הגואל, ב] הכוכבים שאבדו (פנטסיות)—תר׳ הנ״ל. 111—155) כל אגדות ישראל (חלק ב׳, 45 חוב׳)—י. ב. לבנר. 156) צפור־הזהב (אגדה)—האחים גרים, תר׳ ש. ברמן. 157) ההיט אמיץ הלב (אגדה) — הנ״ל, תר׳ הנ״ל. 158) רמוצה (אגדה)— הנ״ל, תר׳ הנ״ל. 159) א] כפה אדומה, ב] הקציעה (אגדות)—הנ״ל, תר׳ הנ״ל. 160) רעת האוזים (אגדה) — הנ״ל, תר׳ הנ״ל. 161—163) בני המלך והלביא (אנדה מזרחית, ג׳ חוב׳) — תד׳ ח. ה. רוזנשטיין. 164) דבורה (אגדה) — תר׳ פ. קפלן. 165) אי־הסוף (אגדה)—תר׳ א. רוזט. 166) חכמה נפלאה (ספור)—תר׳ חיים רבינוביץ. 167,168) א] רבי אליעזר בן הורקנוס (תולדה)—י. מיוחס, ב] מעשה באיש מופת (ספור) — ק. ל. סילמן. 169, 170) שולמית (אגדה, מימי שלמה מלך ישראל)—י. שטינברג. 171) א] גבה מעל גבה (משל), ב] המנדרין והבגדיהן (בדיחה)—תר׳ י. ב. לבנר.

מחיר כל נומר 4 ק׳. פאר׳ לכל חוברת או לשלש ביחד 2 ק׳; כל 5 נומרים בכרך קטן אחד מכ׳ בבד אָדום מחירו 25 ק׳. פאר׳ 4 ק׳; כל 10 נומרים בכרך אחד מכ׳ 50 ק׳. פאר׳ 6 ק׳; כל 15 נומרים בכרך אחד מכורך הדר כבר 75 ק׳. פאר׳ 10 ק׳.

מחיר כל אגדות ישראל מאת י. ב. לבנר (מאשר מטעה״מ) (פורמט קטן) ח״א מכ׳ הדר 1.15 ר׳. פאר׳ 14 קאפ; ח״ב בשני כרכים מכ׳ הדר כ״א 1.05 ר׳. פארטא לכ״א 14 קאפ׳.

מחיר ילקוט ספורים (י״ד ספורים) מאת י. ב. לבנר (מאשר מטעה״מ) 56 ק׳, מכ׳ הדר 70 ק׳. פאר׳ 10 ק׳.

II לנערים:

1] א—ב) מלחמת אחים (ספור ע״פ ו. הונא). י. ב. לבנר.
2) ג) אגריפס הראשון (ציור הסטורי). א. ז. רבינוביץ.
3] ד—ה) השבוי בקוקז (ספור, טולסטוי) תר׳ הנ״ל.
4] ו—י) המוהיקני האחרון (ספור ע״פ קופר). י. ב. לבנר.
5] יא—יג) אי בורניא (ספור מסע ע״פ מיין־ריד). א. ז. רבינוביץ.
6] יד) בני משה (אגדה). ל. מקלר.
7] טו) הנדחים בירכתי צפון (ספור־מסע). תר׳ מ. ס. איזנשטדט.
8] טז—כ) מגבורי האומה (תולדות ישראל ע״י ביוגרפיות) 5 חוברות: 1) עזרא ונחמיה; 2) שמעון הצדיק וחוניו בנו; 3) יהודה המכבי; 4) שמעון בן שטח ושלומית אחותו; 5) הלל הבבלי (הזקן). ש. ברמן.
9] כא—כה) בן המלך והעני (ספור ע״פ מרק טוען). 5 חוברות. י. גרזובסקי.
10) כו—כט) האח העור (ספור ע״פ גרן). 4 חוברות. י. ב. לבנר.
11] ל) הצעד הראשון (ספור). תר׳ פ. קפלן.
12] לא—לה) מחיי הטבע (ספורים מחיי החיות, פ. ברנדל). 5 חוברות. תר׳ י. גרזובסקי.
13] לו—נ) מגבורי האומה (כנ״ל) 15 חוברות: 6) רבן גמליאל הזקן; 7) אלעזר בן חנניה הכהן ויוחנן בן לוי מגוש הלב; 8) רבי יוחנן בן זכאי 9) רבן גמליאל דיבנה; 10) רבי יהושע בן חנניה; 11) רבי טרפון; 12) רבי ישמעאל בן אלישע; 13) רבי עקיבה בן יוסף; 14) שמעון בר־כוכבא; 15) רבי מאיר; 16) רבן שמעון בן גמליאל; 17) רבי שמעון בן יוחאי; 18) רבי יוסי בן חלפתא; 19) רבי יהודה הנשיא, חוברת א׳; 20) רבי יהודה הנשיא, חוברת ד׳. ש. ברמן.
14] נא—נב) הנודד הקטן (ספור, ד. אמיציס). 2 חוב׳. תר׳ א. ליבושיצקי.
15] נג—נד) ברונא הנודד (ספור). תר׳ א. הייבשוביץ.
16] נה) שני המלכים (ספור). תר׳ ב. רובינוק.
17] נו) נחל דמעה (אגדה קוקזית). תר׳ הנ״ל.
18] נז—נח) יונת המלכה (אגדה). תר׳ מ רודיוב.
19] נט—ס) חכמת העמים (מספורי לבולי). תר׳ י. גרזובסקי.
20] סא—ע) מגבורי האומה (כנ״ל) 10 חוברות: 1) רבי חנינא בן חמא; 2) רב (אבא אריכא); 3) הנ״ל; 4) שמואל (ירחינאי); 5) רבי יוחנן בן נפחא; 6) הנ״ל; 7) רבי שמעון בן לקיש (ריש לקיש); 8) רב הונא ורב יהודה; 9) רבי אבוהו; 10) רבה ורב יוסף. שלמה ברמן.
21] עא — עג) 1) אהבת אם (ספור), 2) יחזקאל (ספור). י. שטינברג.
22] עד) 1) שבולה, 2) כתב הזבובים, 3) האח והאחות, 4) החסיד והחסידה (מעשיות). הנ״ל.
23] עה) 1) שרח בת אשר, 2) צפורה (אגדות). י. שטינברג.
24] עו) 1) חץ תשועה, 2) מלת פלאים (אגדות). הנ״ל.
25] עז) 1) תמורים של חמשה עשר, 2) גזר הדין (אגדות). הנ״ל.
26] עח,עט) 1) צחוק שפתים (ספור), 2) האשף (ספור). י. ב. לבנר.
27] פ) במקום דרשה (מחזה לילדים). י. ח. טביוב.
28] פא) נשף פורים (מחזה לילדים במערכה אחת). מ. מונסביץ.
29] פב) החמסן הקטן (חזיון בעלילה אחת וחמשה מחזות). מ. הורליק.
30] פג—פד) מוסר נער רע (חזיון בשמונה עשר מחזות). תר׳ הנ״ל.
31] פה) העניים (חזיון בעלילה אחת וחמשה מחזות). תר׳ י. מ. זלקינד.
32] פו—צ) מחיי הטבע (ספורים מחיי החיות, פ. ברנדל). תר׳ י. גרזובסקי.
33] צא) מחיי הילדים בארץ ישראל (ספורים). חמדה בן־יהודה.

מחיר כל נומר 6 ק׳. פאר׳ לאחד או לשנים 2 ק׳; כל 5 נומרים מכ׳ בבריכה יפה 40 ק׳. פאר׳ 6; כל 10 נומרים מכ׳ הדר 80 ק׳. פאר׳ 10 ק׳.

Издательство „ТУШІЯ“, Варшава. — Verlag „TUSCHIJAH“, Warschau.

„הזמן" לשנת 1904! יוצא מדי יום ביומו בפטרבורג.

„הזמן" היומי לא יאבד את ערכו הספרותי שחיה לו עד עתה. כמו עד עתה, כמו כן גם לימים הבאים לא ישא „הזמן" פני כל מפלגה, אך מטרה אחת לנגד עיניו — האמת.

„הזמן" ישים לב לצרכי העם העברי החומרי והרוחני.

„הזמן" יעורר את העם לתחיה; יעורר את העם על חיי עולם של העם העברי, על תעודתו ומטרתו ועל המאור שביהדות.

„הזמן" יעורר את העם להרים מצב השכלתו—השכלה עברית וכללית ביחד.

„הזמן" יעורר את העם להתאמץ בכל כחותיו על דבר זכיותיו, ועל דבר הטבת מצבו בהוה ובעתיד.

„הזמן" ילחם, כמו עד עתה, עם כל קנאי ומהביל.

„הזמן" יתאמץ לאחד בכל האפשר את המפלגות ולעבוד עבודה אחת גדולה לטובת עם ישראל, ארץ ישראל וכל קניניו הרוחניים.

אלו הן מטרותינו היסודיות אשר מהן לא נסור כל הימים.

ובחפצנו ובתקותנו כי הזמן היומי יהיה קנין כל העם, לכן ראינו לקצוב על הזמן מחיר זול, מחיר היותר פחות לעתון יומי אשר יצא על פי פרוגרמה רחבה, אשר תהיה לו גם הרשות לדבר על אדות חקי הממשלה הנוגעים ליהודים.

ואחרי אשר יש עתה ל„הזמן" פרוגרמה של כל העתונים הגדולים שברוסיה לכן נשתדל בכל אשר יהיה לאל ידנו, כי יבאו בו מהיום והלאה בתמידיות הפרקים האלה:

א) מאמרים לשאלות הזמן על כל צרכי החיים של העם העברי, על מצבו החמרי והרוחני. על החנוך והכלכלה ועל דבר עניני הצבור של עם ישראל ומוסדותיו, על הישוב בארצנו הקדושה ועל כל השאלות הציוניות.

ב) חיי העם בערי המדינה. ב„הזמן" יבואו תמיד מכתבי־סופרים מיוחדים וקבועים מכל מושבות בני ישראל.

ג) חדשות — כל הנוגע לחיי ישראל בארצנו ובחוץ לארץ מהמקורות הראשונים.

ד) דברי סופרים. השקפה על העתונים אשר לעם ישראל בשפות שונות.

ה) הספרות היפה. ממיטב הספרות היפה, מפרי עטם של סופרינו ומשוררינו.

ו) חכמת ישראל. מאמרים מקוריים על דברי ימי ישראל וספריתו. השקפות תמידיות תבאנה ב„הזמן" על עבודת חכמי ישראל שבמערב.

ז) בקרת. לספרים חדשים שיצאו לאור בלשון עבר ובלשונות אחרות.

ח) פילוטונים.

ט) עניני המדינות. השקפות על החיים המדיניים של עמי תבל.

י) ידיעות כלליות. השקפה ברורהו שימת עין על כל החדשות והידיעות הכלליות הנוגעות לכל אדם באשר הוא אדם.

יא) מאמרים כללים מעולם האמנות, המדע, הספרות וידיעת הטבע.

יב) תשובת בית המערכת — ע"ד ענינים ספרותים, דברי חקים ומשפטים, הנוגעים לישראל.

הפרוגרמה הזאת אפשר יהיה לנו למלאות בעתון היוצא מדי יום ביומו.

גם נשתדל, כי כל החדשות והעניגים הנוגעים ליהודים הנמצאים בהסינט, המיניסטריום ויתר מוסדות הממשלה יבאו ב„הזמן" בהקדם על פי המקורית הראשונים.

גם בחלק השמושי עשינו שנויים רבים. ובים הם הפונים לבית מערכת בעניני דת ודין, אך כאשר רוב המכתבים היו בעברית, קשה היה להמציא להם תשובה. עתה עשינו חדשה: החלטנו למסור הדבר ליוריסט מומחה אשר יהיה על יד בית המערכת — היודע עברית — והוא ישיב לכל החותמים השואלים בדיוק, אם ב„הזמן" או במכתב פרטי (כאשר ישלחו מרקא לתשובה).

מלבד זה הפקדנו בכל הערים הגדולות בארצנו ובחוץ לארץ ופרים מיוחדים אשר יודיעו מכל הנעשה.

בשנת 1903 השתתפו ב„הזמן" ומאספיו הסופרים האלה:

ש"י אכראמאוויץ (מענדלי מוכר ספרים), אחד העם, פ. אוירבוך. א. אידעלאָן, ד"ר מ. א, אייזענשאדט, ש. אש, ח. נ. ביאליק, ש. בן־ציון, פרופיסור נ. באקסטי, א. מ. ברכוב, ר. בריינין, י. ברשדסקי, ד"ר מ. י. ברדיטצבסקי, ד"ר ש. ברנפלד, י"ל ברוכוביץ, ז"ל בבקוב, ד. באגן, ברון ד. גינצבורג, פ. געץ, י. י. גלאס, ש. ל. גורדון, א. מ. גנצר, ש. דובינסקי, ד"ר ח. ד. הורוביץ, מ. מ. הורוויץ, ש. ווערמעל, ח. זוטא, י"ח טביוב, י. טפליצקי, י"א טריווש, ג טוראוו, ת טשערנוביץ, אברהם כהגא, דוד כהגא מרדכי בן הלל הכהן, בן-ציון כ"ץ, מ. ל. ליליענבלום א. ל. לעווינרקי, א. לודוויפאל, ד"ר שמריה הלוי, ליפמאן לעווין, א. ה. לעווין, יה"ל, מ. לזבניק, מ. ליטוואקאוו, ד. מגיד, יעקב מזא"ה י. מלניק, ד"י יחיאל מרגלין, יצחק דובער מארקאן, ח. נ נומברג ב. סילקינר. מ. סאלאווייציג, מ. סמילאנסקי, זלמן עפשטיין, שלום הלוי עפשטיין, ש. פרוג, ד. פרישמאן, צבי פרילוצקי, ד. פיסאר, י. פיכמאן מ. מ. פייטלזון, ד"ר י. צינברג, הלל צייטלין, ד"ר י"ל קאנטאר, ד"ר י"ל קאצענעלסאָן, ח"י קאצינלסון, י"ת רבניצקי, ש. ראָזענפעלד, א. ז. ראבינאוויטש, מיכל ראבינאוויץ, יהורה שטינבערג, מ. שיינקין, ד' שמענוביץ, אלעזר שולמאן ועוד.

כל החותמים החדשים יקבלו את ארבעת המאספים של שנת 1903 **בחצי מחירם** (1 ר' 50 קאפ'). שלשה המאספים ישולחו תיכף **והמאסף הרביעי ישולח בצאתו בקרוב.**

מחיר „הזמן" היומי: ברוסיה לשנה: 7 רובל, לחצי שנה 3.50 רובל, לרבע שנה 1.75 רובל.
נחו"ל „ במשלוח כל יום 12 רובל, ומשלוח פעמים בשבוע 9 רובל.

מכתב עתי החדשי של „הזמן"

היה מוקדש לכל עניני החיים, הספרות והמדע בכלל ולספרות ישראל וחכמתו בפרט.

הקוראים אשר קראו כבר את שלשת המאספים, שכבר יצאו לאור, אל נכון יבינו את תכונת ותעודת הירחון החדש אשר **בערכו הספרות** לא יהיה נופל מן המאספים, והננו להשתדל להגדילו ולהרחיבו.

בהירחון ישתתפו כל גדולי סופרי ישראל וחכמיו.

מלבד זאת תבאנה השקפות הדשיות על החיים העבריים, על החיים הכלליים, על הספרות העתית הכללית והעברית, על **חכמת ישראל שבמערב.** גם מאמרי בקרת יבאו בתמידיות על כל הספרים היוצאים במשך החדש. את חלק הבקרת נשתדל לשכללו כי לא יהיה על פי מקרה, כנהוג עד היום בספרותנו.

בהירחון **יבאו בקביעות מאמרי הד"ר י"ל קאצענעלסאָן.**

בהיות הירחון יוצא ברוסיה נשתדל למלאות חסרון מורגש בספרותנו העתית, הוא השקפות חדשיות שתבאנה במשך החדש. הירחון יצא בפירמט גדול.

מחיר הירחון: לשנה 4 רובל, לחצי שנה 2 רובל, לרבע שנה 1 רובל. להותמי „**הזמן" היומי הנחה גדולה:** במקום 4 רובל

יהיה רק שני רובל לשנה.

כתבת המערכת: Редакція газеты „ГАЗМАНЪ" С.-Петербургъ, Гороховая 51.
Redaction „Hasman" S-Petersburg, Gorochowa 51.

Herausgeber u. Eigenthümer: Verlag „Tuschijah". Verantwortlicher Redacteur S. M. Laser. Druck von Josef Fischer in Krakau